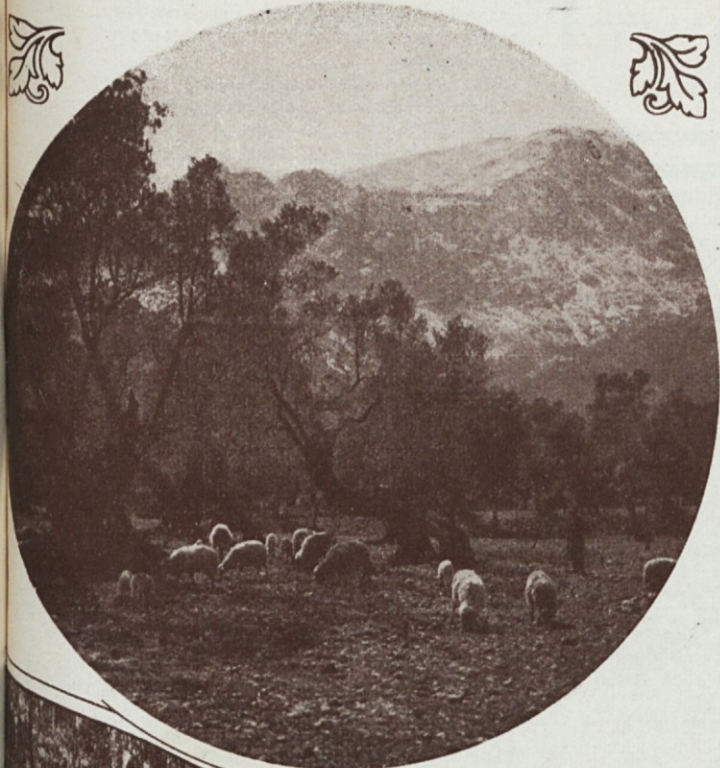

DUHOVNO ŽIVLJENJE

VIDA ESPIRITUAL

Leto (Año) VIII.
Številka (Número) 146
MARZO (MARC) 1940

Otok Mallorca je največji v skupini Balearov, saj ima 250.000 prebivalcev in slovi kot sredozemski raj. Radi milega podnebja ne pozna neznosne letne vročine in je zato vrt večne pomladi, na katerem vsak mesec zori kako sadje. Poleg plodnega polja in donosnih vrtov ima pa tudi strme planine. Glavno mesto Palma ima 90.000 prebivalcev. Za časa španske revolucije so ti otoki igrali svojsko vlogo. Dejansko so najmanj občutili grozote revolucije. Obstajala pa je resna nevarnost, da jih Španija izgubi. Prebivalstvo govori jezik, ki ni čisto španski in zato "mallorkini" povsod v izseljenstvu tvorijo tudi svoje samostojne skupine.

Slika nam kaže marsikaj podobnega z našo slovensko zemljo, podoba, ki jo zastonj iščemo v Argentinskih planinah.

Tudi podzemskih lepot skriva ta otok sredi Sredozemskega morja, ki se pa nikakor ne morejo meriti z lepotami naše postojnske jame.

DUHOVNO ŽIVLJENJE je mesečnik.

Uredništvo in uprava:

Pasaje Salala 60.

Urednik: Hladnik Janez.

Telefon 63 - 6832

Klički od 11—13 ure in po 7 uri zvečer.

Ob sredah in petkih popoldne ni dema.

Letna naročnina za Argentino 2 \$.

CERKVENI VESTNIK

3. MARCA maša na Paternalu za Ivan Rojc. Molitve na Paternalu.

10. MARCA maša na Avellanedi. Molitve na aPaternalu ob 4 uri.

17. MARCA maša na Paternalu za Jožef Škufca. Molitve na Avellanedi.

VELIKA NOČ: Maša ob 8.30 uri na Avellanedi. — Ob 11 uri na Paternalu. Molitve v bolnici Alvear.

BLAGOSLOV velikonočnih jedi: Na Paternalu v soboto ob 2 uri. Na Avellanedi v nedeljo po maši.

31. MARCA maša ob 11 uri v Berissu.

Velikonočno spoved bo tudi treba napraviti. V cerkvi svetega Jožefa v Flore-su je prilika vsak dan do 10 ure, ob sobo-tah popoldne in zvečer, v nedeljo do 9 ure.

Nikar ne zanemarite te velike dolžnosti in potrebe, ker je velika škoda, živeti brez božje milosti. Vse trpljenje in težave življenja imajo za vernega kristjana, ki živi v milosti božji, tudi vrednost za nebesa. Tisti pa, ki se zato nič ne potrudijo, mora ravno tako vse prenesti, le nadna-ravnega zasluženja nima nič in nobeno božje tolažbe v svojih bridkosti.

V Berissu bo maša dne 31. marca, na Belo nedeljo. Gotovo bo tudi kak rojak imel željo, da tedaj pohiti tja, kjer mnogi naši živijo. Naj se prijavijo pravočasno, da bomo imeli zadosti velik voz.

Križev pot je poleg svete maše največja molitev naše vere. Premišljevanje Kristu-sovega trpljenja daje človeku pravo spo-znanje človekovega življenja in mu daje vdanost v voljo božjo. Če je celo Sin bož-ji, kije bil gotovo gospodar svoje usode, hotel sprejeti nase križ in zaničevanje in bolečine, če je on umrl na križu, kjer ni imel niti glave kam nasloniti, nam je s tem dovolj jasno povedal, kolika je vred-nost tistih stvari, zaradi katerih mnogi ljudje pozabijo na svojo dušo in na Boga.

Nova slikarija v cerkvi sv. Šebeščana. Pred kratkim je dobila znana cerkveca pri sv. Šebeščanu v Pečaroveh novo slikari-jo, ki jo je napravil prvi povojni pred-stavnik naše slikarske umetnosti v Prek-murju, profesor risanja na drž. realni gim-naziji kneza Koelja v Murski Soboti g. Karl Jakob. Cerkev stoji na prvem obronku prekmurskega gričevja, kilometer ho-da od postaje Mostjanci-Vaneča, na progi Murska Sobot-Hodoš. Od cerkve je pre-krasen pogled po prekmurski ravnini, cerkev sv. Šebeščana pa je s svojim vit-kim zvonom vidna daleč naokrog.

Umetnik je pri slikanju cerkve sledil zgolj svojemu čustvu in nagnenju in je naslikal preprostemu domačemu ljudstvu razumljive slike, iz katerih odseva prava demačnost brez vsakega tujega lišpa. Ko vstopiš v cerkev, se ti ustavijo oči nad glavnim oltarjem na sliki, ki predstavlja sv. Evharistijo. Kristus je upodobljen v živih barvah zamaknjen proti nebu, veli-časno mogočen. Prostor izpopolnujeta od obeh strani dva angela.

Ob oltarju je 4 x 2 m velika slika, ki

Marija Ušaj iz Ornič št. 74 sporo-ča žalostno vest, da je Bog poklical k sebi po dolgi boleznii ljubljeno

✠ M A M O

16. januarja je izdihnila svojo blago dušo, stara 59 let.

Doma žalujejo za njo naš oče Jo-žef in otroci Ivanka in Gusti. Tukaj pa ostajamo žalostni Pepi, Leopold, Franc in Marija.

Naj v miru počiva!

Marija Stanta in Rozalija S. poro-čena Primožič sporočata sorodnikom in prijateljem da sta izgubili drago

✠ M A M O

katera je umrla v Mirnu pri Gorici. Zapustila je doma sinove Ivana, Mirkota, Vinkota in hčerko Vido, brata in sestro; v Franciji zeta in tri vnuke, tukaj živita dve hčeri: Marija in Rozalija poročena Primo-žič in vnuki Bruno in Elvira. Sorod-nik pokojne jetudi duhovnik Vinko Stanta, njen svak.

Naj v miru počiva blaga naša mamica!

predstavlja Jezusa prijatelja otrok. Pod drevesom sedi Kristus in s smehljajočim obrazom gleda po otrokih, ki so zbrani o-krog njega, v razgibanih in živahnih kret-njah, kakor so otroci. Od obeh strani vo-dijo matere otroke h Kristusu. Slikar je poživil sliko z nežnim cvetjem, ki raste po travniku in se izgublja v prekmurski ravnini.

Ob vходу v cerkev predstavlja slika misijonsko delo sv. bratov Cirila in Meta-da med panonskimi Slovenci. Sveta bla-govestnika sta naslikana na naši zemlji, ki ji tvori ozadje tipična prekmurska vas, in med našimi ljudmi.

V sredini je slika zaščitnika naših se-zonskih delavcev sv. Rafaela v velikosti 3,9 x 3,8 m. Gruča delavcev seponika s tožnim obrazom po cesti, noseč na glavi košare s prtljago. V tuji svet gredo po cesti, ki se na široko odpira pred njimi po

K O R I S T N I N A S L O V I

Poslanstvo kraljevine Jugoslavije za Argentino, Uruguay in Paraguay: Charcas 1705, Bs. Aires, U. T. 44—6270.

Konzulat kraljevine Jugoslavije v Ro-sario: San Lorenzo 937, Rosario de Santa Fé. U. T. 22—012.

Izseljenski korespondent za Uruguay: David Doktorč, Florida 1394, Montevi-deo, Uruguay.

Provincialat Slovenskih šolskih sester Rosario de Sta. Fé, calle Córdoba 1646, Telefon: 28—083.

Izseljenski duhovnik Kastelic Jože: Con-darco 545. Telef. 63—2435.

S ovenka šola na Paternalu: Paz Sol-dan 4924, Buenos Aires.

Zavetišče Lipa: Villa Madero F.C.G.B.A.

nedolgični prekmurski ravnini, nad kate-ro kraljuje v ozadju cerkev sv. Šebeščana. Mati se iz gruč poslavlja od svojega o-troka in moža. Tožni so ti prizori in vsa-ke leto se ponavljajo.

Poslikana je samo ena stena cerkve, na drugi pa so velika okna, ki mečejo močno luč na slikarjijo, da prihaja s svojimi sve-tlimi in živimi barvami še bolj do izraza. Ko je cerkev polna, se človeku vidi, kakor da gleda povsod iste obraze, v cerkvi in na slikah. Umetnik jeupodobil na slikah življenje prekmurskega ljudstva, zato pa so domačemu prebivalstvu slike nadvse všeč.

Sijajno ornamentiko je preskrbel cerkvi slikar g. Smrekar iz Veržeja. Brez dvoma je to njegovo najboljšo delo.

Slikanje cerkve sv. Šebeščana je prvo podobno delo mladega prekmurskega sli-karja g. Karla Jakoba, čigar umetniška stremjenja in uspehe smo imeli priliko videti v Murski Soboti v okvirju rama-stojne razstave in razstave na Prekmur-skem tednu. Prepričani smo, da bo šla njegova umetniška pot z novimi deli krepko navzgor.

V BOLNIŠNICO ALVEAR NA VELIKO NOČ!

Vsi tisti, katerim je onemogočeno priti izredno lepa, pridite vsaj popoldne ob 1 k slovesnosti vstajenske maše, ki bo letos uri v kapelo bolnice Alvear!

BANCO GERMANICO

DE LA AMERICA DEL SUR

Avda. L. N. Alem 150.

BUENOS AIRES

25 de Mayo 145.

Slovenski Oddelek

BLIŽAJO SE

VELIKONOČNI PRAZNIKI

V vašem starem kraju se bodo zbrali Vaši dragi. Spom-nili se bodo na Vas.

Da jim svojo odsotnost vsaj malo ublažite in pripomorete, da bodo VELIKO NOČ kar najlepše praznovali, pošljite jim Vaš VELIKONOČNI DAR potom SLOVENSKEGA ODDELKA, BANCO GERMANICO, ki bo Vaše naročilo točno izvršil kot je to njen tradicionalen način.

Krščansko srce govori...

Brezbožni nima miru in ga nima, tako je zapisano v svetem pismu. Odveč bi bilo sedaj preiskaviti vzroke, ki so dovedli do vojne vihre. Saj je na dlaní, da je prišlo do tega zato, ker je pozabil svet na pravo medsebojno bratstvo in božje sinovstvo...

Tudi med našimi rojaki je takih, ki mislijo, da so sodobni le, če se oddaljujejo od starih načel človeške družbe; že Boga samega pošljejo "v pekel", vero in cerkev pa smešijo kot starinsko navlačenost, ki v naš čas več ne spada. Posebno pa so nekateri besni na papeža, ki je poglavar naše vere.

Marsikaterega od njih bo presenetilo, kaj je napisal predsednik Severne Amerike v svojem pismu na papeža, ki je ne le izraz spoštovanja, ki ga uživa poglavar naše svete vere, temveč tudi dober nauk njim, kateri so si zmedli svoje pojme o vrednosti poglavarja katoliške Cerkve.

Božičnega dne so prinesli svetovni listi kratko vest, da je predsednik Združenih držav Severne Amerike napisal papežu pismo, v katerem daje pobudo, da bi se vsi, ki delajo za mir, združili pod avtoriteto poglavarja katoliške Cerkve z namenom, da se zagotovi po vojski nov mednarodni red, ki bi čim bolj ustrezal načelom evangelija. Misli, ki jih razvija v tej listini vekovite važnosti ameriški predsednik, nam odpirajo nove razglede iz sedanje zmede in stiske vsega človeštva v bodočnost, ki bo v znamenju resnične in globoke obnove krščanskega mišljenja in življenja.

Predsednikovo pismo je prežeto velikega optimizma kakor ga v somraku naše civilizacije le redko najdemo. Govori pa Roosevelt iz srea vseh najboljših in daljnovidnih ljudi sedanjega časa, ki jih nemore zmotiti noben videz, da ne bi verjeli v zopetni dvig omikanega sveta, za katerega je besnenje temnih moči v nas in okrog nas le preizkušnja, da bodo izšle krščanske sile iz najhujše borbe prenovljene in zmagovite. Vsebuje pa Rooseveltovo božično pismo tudi misel, da se svet ne bo prerodil iz onih, ki jih imamo za vrhove družbe, ampak iz ljudstva, to je iz skromnih in preprostih, od oblastiteljnosti in denarja nepokvarjenih duš.

Sodobna civilizacija — tako začenja predsednik svoja izvajanja, naslovljena na papeža — je dosegla tako visoko stopnjo, da bi mogla človeštvu zagotoviti varnost in mir na podlagi vere, ki je edini trdni temelj prave kulture. Kljub temu pa, da je človek gospodar ne samo zemlje in morja, ampak tudi zraka, so se veliki narodi vrgli v vojsko, ki meče pošastno senco na ves svet. Roosevelta spominja ta položaj na čas, ko je prerok Izaija napovedal prihod Odrešenika in je sredi najhujšega nasilja narodov, ki so takrat gospodovali, pa najkrutejših socialnih krivic in poniževanja človeškega dostojanstva, napovedal duhovno obnovo, ko bo suženj-

stvo odpravljeno, ko bodo osvajalci strmoglavljene in ko bo vera v Boga, očeta narodov, dala pobudo za čedalje bolj rastoči napredek. Doživeli smo tudi — pravi predsednik — najezde ogromnih množic z vzhoda, ko se je zdelo, da bo vse utonilo v krvi in se porušilo v plamenih in vendar so krščanski red, omika in vera vnovič vstali iz pogorišča ter dali človeštvu novega, še silnejšega pogona navzgor. Danes, ko čas in prostor ne igrata več tiste vloge, kakor sta jo v preteklosti, smemo upati, da bo razdobje teme in uničevanja veliko krajše, kakor v prejšnjih časih.

Jaz imam priliko — nadaljuje Roosevelt — da čitam vsak dan celo kopo pism, ki mi jih pišejo najpreprostejši ljudje iz vseh krajev sveta in zato vem, da je ljudstvu to, kar se dogaja danes, skrajno protivno in zoprno. Ljudstvo išče luči, kakor so jo iskali in videli pastirji na betlehemske gričih veliko prej, kakor so spoznali takratni mogočnejši in izobraženci, da se je svetu rodil Izveličar. Med tem ko oblastniki proučujejo nov mednarodni red, počiva ta že v srcih narodov, čijih glas mogočniki nočejo poslušati. Jaz pa sem prepričan — pravi predsednik — da bo ravno skupna krščanska vera preprostih ljudi izrekla v zgodovini našega časa zadnjo besedo. Ljudje vedo, da so narodi brez vodilne luči in da bo ljudstvo propadalo, dokler bo vladala do sedanja negotovost o najvišjih načelih pravega življenja, ki jih tajijo oni, kateri so na vrhu. Toda — tako vzklika Roosevelt — omika, katero so nam izročili naši očetje, je bila zgrajena na prepričanju preprostih mož in žena, da smo vsi bratje, ker smo otroci božji. Ljudstvo zaupa v Boga, da more Bog napraviti konec sovražstvu in da more braniti slabega pred močnim. V grozoti sedanje ure nam to prepričanje in ti glasovi, če jih ponižno poslušamo, pokažejo pot, po kateri se more na svetu vpostaviti pravica in zbuditi ljubezen. Dobro je, če se svet spomni na to, ko praznuje Odrešenikovo rojstvo, in da se zave, kako je škoda, ki jo pretrpi en del človeštva, škoda za vse človeštvo sploh.

Nato sporoča predsednik Združenih držav Severne Amerike papežu, da namerava imenovati svojega osebnega zastopnika pri sv. stolici, da bi Združene države mogle uspešno sodelovati s papežem, da se med narodi čim prej doseže mir na edino pravičnih podlagah. V največjem interesu — pravi Roosevelt — tako držav kakor vere je, da se skupni ideali, kako bi se mogla vpostaviti in poglobiti krščanska kultura, skušajo tudi s skupnimi silami doseči. Po vojni bodo nastala nešteta težka vprašanja ne samo politična, temveč prvenstveno socialne in gospodarske prirode, da se bo moglo izoblikovati novo življenje in zato bo Cerkev tista, ki bo skupaj z vsemi dobrimi ljudmi, ki verujejo v enega Boga, lahko postavila v službo te velike zadeve vso svojo moč in svoj vpliv.

Radio-pridiga na izseljensko nedeljo

KATERO JE IMEL ŠKOF G. DR. G. ROŽMAN S. XII. 1939.

Današnja nedelja je posvečena spominu naših bratov in sestrah, ki so v tujini. Vsa širna zemlja je posejana z našimi ljudmi, povsod je razškrpljena naša kri. Njej velja danes naša misel in naša ljubezen.

Mnogo je domov, še več družin, katerih člani so šli v tujino. Eni v skrbi za vsakdanji kruh, drugi morda v podzavestni želji po nenavadnih doživetjih v tujini. Šli so — doma pa je nastala vrzel, — če ne med delavnimi rokami, pa gotovo v duhovni skupnosti družine. Šel je sin, šel morda oče, šla je hči ali mladi zet. In

kdaj se vrne? Kakšen se vrne? Kako se mu godi? — In tam v tujini? Med ropot strojev in udarec krampa se meša žene glas, otroka jok, ali materino zaskrbljeno vprašanje. Spomin plava sem in tja, med tujino in domom. Misel plete tiho nežne vezi med domačimi in izseljenci. Pa molitve se dvigajo k nebu in se spremenjajo v nevidno roso božjega blagoslova, ki razpenja mavrico skrbne ljubezni skozi božje Srce med človeškimi sreči. Redka pisma, z okorno roko težko napisana,

Slika nam predstavlja pogled na Ljubljano, ki je nam vsem simbol naše domovine.

Mi v tujini mislimo velikokrat tja čez širne vode...

Toda tudi oni tam mislijo na nas, kar nam priča posebno slovesnost izseljenske nedelje.

V današnji zvezi objavljamo misli, ki so jih izrekli odlični prijatelji izseljencev domovine: Prevzvišeni škof ljubljanski dr. Gregorij Rožman, an dr. Marko Natlačen in oče izseljenskega gibanja P. Kazi, Zakrajšek.

Le pazno preberite te globoke ljubezni polne besede, ki so jih govorili po radiju. Tu jih ponatisnemo, ker so za nas tako pomembne.

pripovedujejo o toplih vezeh, ki jih oddaljenost in tujina ni raztrgala.

Ako pa v družinah in domovih pri nas pozabijo na brate in sestre, ki so odšli, je znamenje, da družina ni zdrava, da dom tega imena ne zasluži. Ako na izseljence dom pozabi, so izgubljeni, ni jih, izginili so, narodno občestvo jih več ne pozna. Težko jim, težko narodu, če ni očesa, ki bi zanje solzo potočilo, če ni sreča, ki bi v skrbi nanje mislilo.

Izseljenci so nam bratje in sestre iz iste narodove družine, ki jih je Bog Stvarnik sam povezal med seboj z vezjo istega jezika, istega čustvovanja in jo utrdil z duhovno vezjo iste vere.

Če mi na te svoje brate in svoje sestre iz iste družine narodove pozabimo, dokazujemo, da naše narodno občestvo ni zdravo, da nekaj ni v redu, ker ne čutimo rane, ko se ud za udom trga od nas.

Kot narodno in versko občestvo moramo misliti na izseljence, z njimi vzdrževati duhovne vezi. Tudi oni imajo dušo, ki so za isti najvišji cilj ustvarjene kakor naše — in ga morajo doseči. Pa ker so z nami zvezane od Boga samega, je naša dolžnost po svojih močeh pomagati, da si tudi v tujini, kjer so nevarnosti večje, zapuščenost občutnejša, rešijo svoje duše, da se snidemo na skupnem cilju.

V molitvi danes mislimo nanje, kakor Makabejci na svoje brate v tujini — Egiptu. Tako začinja druga knjiga Makabejcev:

“Bratom, ki so v Egiptu, bratje, ki so v Jeruzalemu voščijo zdravje in dober mir. Bog Vam stori dobro in se spomni svoje zaveze... in daj vam vsem srce, njega častiti in storiti njegovo voljo z veliko srčnostjo in voljno dušo. Odpri vaša srca svoji postavi in svojim zapovedim ob hudem času. Tudi zdaj tukaj molimo za vas.” (II. Mk 1, 1—6).

To je svetopisemski zgled molitve in molitvenega spomina na odsotne. Po tem zgledu so kristjani molili za brate, ki jih ni tukaj. Ne samo za brate in sestre, ki so v ječah čakali mučenja, ki so v rudnikih in kamnolomih prisilno delali in v gladi in trdem naporu umirali — ampak za vse člane božje družine, ki se niso mogli skupne božje službe udeležiti.

Cerkvena liturgija je povzela iz sv. pisma molitev za izseljence in odsotne brate. Molimo jih, kadar molimo za vse potrebe po litanijah vseh svetnikov. Tako-le govorimo:

“Molimo za svoje brate, katerih ni tukaj.

“Pomagaj, Gospod, svojim služabnikom, ki v Tebe upajo, moj Bog.

“Pošlji jim, Gospod, pomoč iz svetišča.

“In varuj jih s Siona.” —

Ko bi vsaj to cerkveno molitev vsakokrat opravili pozorno in pobožno!

Molitveni spomin je vez med dušami, ki gre skozi božje Srce, in je zato najbolj blagoslovljena.

Vem, da mnogi na to malo ali nič ne drže. Molitve

ne morejo ne izmeriti, ne stehatati, ne v blagajne zapreti, niti vknjižiti, niti vnovčiti. In kar to poslovanje presega, za mnoge sploh ne obstoja. In vendar je molitev stvarnost, s katero razumen človek računa. Kakor je ljubezen netvarna in vendar resnična vez — četudi moram žal reči, da je prave ljubezni manj kot si mislimo — tako je tudi molitev resnična duhovna vez, ki veže duše med seboj. Kdor sam ni skušal učinka molitve na sebi — aktivno in pasivno — morda dvomi, da bi ta vez obstojala drugod kot v naši domišljiji. Kdor pa živi iz vere, je toliko izkusil, da mu noben dvom vere v molitev vzeti ne more.

O, ni samo lepa beseda, če mati sinu ali hčeri ob slovesu pravi: Na molitev ne pozabi. Ni samo sladka samoprevara, ko mati večer za večerom pošilja molitven blagoslov svojim otrokom, “ki jih ni tukaj”, ko v nedeljo pri sv. maši položi duše in zveličanje odsotnih otrok na altar, da jih z Odršenikom vred daruje Bogu.

Vse to so čudovito resnične in čudovito močne vezi, ki gredo čez vse meje in duše med seboj vežejo.

Pismu, denarju in osebam se lahko meje zapro, vse druge vezi more sila pretrgati, molitvi nihče ni kos mejja zapreti; molitev predre tudi za zidovja ječ in čez bodočo žico raznih taborišč.

Molitve je za verne kristjane moč, ki premaga vse ovire.

Zaradi tega je tako važno, da se mi doma izseljencev v molitvi spominjamo in z njo trdne vezi z njimi pletemo. Vsaj danes se spomnimo na pomembnost te duhovne vezi.

V zvezi s tem pa je še nekaj. Mi Slovenci imamo svoje **Brezje**, kjer stoluje **Mati in Gospa naša, Marija Pomocnica**. Zelo redki so med nami tisti, ki se še nikdar niso zatekli k Mariji Pomagaj, saj še drugoverci prihajajo v velikem zaupanju k Njej. **Materin dom na Brezjah** je prav zares duhovno središče katoliških Slovencev. Ali ne gredo izseljenci vedno tudi na obisk k svoji materi na Brezje? Od koderkli pridejo — iz Francije, Holandije, Nemčije ali Amerike, vodi pot mnoge najprej k Mariji, potem šele v rodno hišo. Kako bi mogli to ljubezen in zaupanje uporabiti, da se vezi in stiki med nami in izseljenci utrdijo.

Po Združenih državah ameriških sem videl v slovenskih cerkvah **male Brezje** — kopije milostne slike na Brezjah na stranskem oltarju — kos domače zemlje jim je ta slika. Ko stopijo in pokleknejo pred sliko, so v duhu sredi med nami na Brezjah. Tolikokrat sem imel priliko prepričati se, da je verska vez najmočnejša, ki naše izseljene brate in sestre veže na domovino, na narod in rodno zemljo. In v tej verski vezi je **Marija**, njena podoba z Brezij skoraj najmočnejši člen. Kjer pa Slovenci v tujini nimajo lastne župnije in lastne cerkve, imajo v stanovanju radi brezjansko Marijo Pomagaj. Ob materinih nogah na Brezjah se srečujejo misli in prošnje vseh Slovencev od povsod, kjer koli bije verno slovensko srce.

Duhovna vez molitve po Mariji med nami in izseljenci mora obstojati zmeraj. Zakaj potem posebna izseljenska nedelja? Zakaj? Približno zato, zaradi česar obhajamo praznik Vseh svetnikov in spomin vernih duš.

PO ARGENTINI SEM TER TJA

Kar nenadno me je poklical moj župnik in mi javil: če misliš kaj na počitnice, kar hitro se spravi.

Namenil sem se letos na jug. Doli v "Vipavo" v Rio Negro. Toda ne gotov je bil čas mojega potovanja, ker župniku je bilo malo ljubo, da spet grem, ko ni tega šedolgo, odkar sem bil en teden z doma, ko je bila v Rosariju birma.

Misijonar Pernišek mi je sporočil doli iz juga, kdaj se njemu zdi najprimerneje, da bi se mogla tudi kaj srečati.

4. jan. sem bil torej na jasnem. Kar hitro je treba izdelati načrt. Toda na koga naj seo brnem? Kje naj zvem kaj o Rio Negro?

Kmalu sem zvedel. Blokar Lojze mi bo vedel kaj natančnega povedati.

Hvala njemu, da sem vsaj nekaj zanesljivega zvedel. Saj je ni niti zemljepisne karte za tiste kraje, ki bi bila kaj točna. Še celo železniški vozni red je bilo treba čakati en dan, ker ni še izšel novi...

Pesjana vendar. Če bi človek ne bil malo trmast, pa bi se ustrašil. Tembolj, ker jebilo v "predalu finančnega ministra" malo kredita na razpolago... Pa, saj Angleži so bogati. Mi bodo dali polovično vožnjo, pa bo prihranek.

Zares sem potrkal na FCS. In kmalu so moji prošnji tudi ugodili.

Toda, kod se boste pa vozili? to so hoteli vedeti.

Hm, sem se popraskal za ušesi. Saj je res treba stvar pogledati od bliže.

Iz Plaza Constitución skozi Olavarrijo, Bahijo Blanco, Villa Regina, Cinco Saltos, Zapala... In naprej? Hm, da. Tam je železnice konec, toda sveta pa še ni konec tam... Kako bi prišel v Bariloche, kjer tudi naši ljudje živijo in kjer je lepa dežela, polna modrih jezer in lepote božjega stvarstva...

I, bo že kako! Iz Bariloche pa spet nazaj na Viedmo in Bahijo Blanco in domov.

Dolga bo ta klobasa, sem si mislil. Daljša kot tista, ki jo nürnberški mesarji nosijo na pustni torek po Nürnbergu na Nemškem. Tista klobasa je v metrih dolga kar čez 100. Tale, ki jo naj bi pa jaz premeril bo zrastle v 4000 km...

Pozor! Ono iz Bariloche do Viedme ni južna železnica, temveč jedržavna. Nanje se morate obrniti za popust. Iz Zapale boste pa dobili kolektivo do San Carlos de Bariloche. Koliko časa rabi tega vam pa ne vem povedati. To boste zvedeli v Bahiji Blanki; tako mi je pojasnil uradnik.

Stara pesem je to. Tam so druga vrata... V celem Buenos Airesu ne zveš, kako vozijo omnibusi po ostalih pokrajinah v državi. Nazadnje najdeš nekoga, ki ti

privleče na dan poštni adresar iz Metuzalemovih časov... Kaj me briga! Če ne bom šel po tleh, bom pa po zraku... tako sem zaključil svoje raziskovanje in shranil pravico polovične vožnje.

Poiskal sem znane naslove in pisal do 2 zjutraj na vse strani, kdaj naj me pričakujejo.

V nedeljo 14. jan. je bil že naprežen železni konj. Ob 8 zvečer je zavriskal in sepogal tja proti Avellanedi.

Celo noč bomo pihali doli proti jugu. Ob 3 uri zjutraj bomo v Olavarriji, ob 9 uri v pondeljek pa v Bahiji Blanki.

Bog varuj, kaj bo iz tega. Kar žarele so mestne ulice in čeprav sem se najedel kislega mleka, kar se zgodi tukaj komaj vsaki dve leti enkrat, toda prav tisto popoldne so mi nekje postregli z njim... pri vsem tem sem imel grlo suho. Zato sem si pa za večerjo preskrbel grozdja in breskev. To je izdalo.

Tja čez Avelanedo in doi proti Temperleju je zavijal vlak. Celo noč! Dolga bo! Se bodo moje kosti zmehčale kot viljamovke-hruške iz Cinco Saltos dva tedna po trgatvi... Pa ni mi toliko za kosti. Več mi je žal spanja, ker če tega nimam, mi tudi želodec odreče in kako bom pokušal okusno sadje v Rio Negru, če bom skregan z njim... Ne, raje dam tistih 8 pesov za spalni voz...

In prav zadnjo posteljo sem dobil. Seveda, drugi si take stvari preskrbe preje. In hvala Bogu zanjo!

Na spodnji postelji je že čakala prtljaga mojega sopotnika. Zame jetorej gornja postelja.

Urno je bežala mimo nas dežela. Kmalu smo bili v Temperleyu in že se je na široko odprlo širno polje, hiše so ostale zadaj. Zadnji žarki zahajajočega sonca so trepetali na redkem drevju, ki je označevalo samotne domačije in pozdravljali raztreseno živino po širokem pašniku. V večernem vetru se je premaknila veterica, da načrpa vode žejni živini, ki je stala pri okroglem napajališču. Prijetno je hladil zračni tok, ki je vdiral skozi okno v razgreti voz.

Ko je obstal vlak v Cañuelas je bila že noč. Ura je kazala četrto čez 9.

Toda kje je moj sopotnik?

Večerja s tovariši v jedilnem vozu. Je častnik avijatičar, ki potuje v Puerto Belgrano, tako sem zvedel.

Meni ni bilo do večerje. Saj so mi jo že doma dali pred odhodom. Pač pa sem pospravil še kar je bilo breskev, nato pa sem zlezal na posteljo gori pod stropom. Angelj varuh naj me pa čuva, ker ne bi rad doli padel.

Ne vem, kakšna je bila nadaljna vožnja. Le na postajah, ko se je dolgi vlak spet premaknil se mi je sanjalo, da letim s črešnjo na tla... tako smo hiteli čez Flores in Monte in dalje.

Verska resnica o občestvu svetnikov je vzrok. Ta resnica pravi, da je duhovna zveza vernikov na zemlji, duš v vicah in svetnikov v nebesih. Ta zveza obstoja v tem, da si med seboj pomagamo z molitvami in dobrimi deli. V trojno smer gre ta duhovna zveza občestva svetnikov: v nebesa k svetnikom, v vice k vernim dušam in po širni zemlji h katoliškim vernikom, članom iste Kristusove cerkve, in še prav posebej k tistim vernikom, ki so po krvi in jeziku nam bratje. Ta zveza v trojno smer obstoja vedno, ali se je spomnimo ali ne, ali se je zavedamo ali ne. Da bi se je zavedali, da bi je popolnoma ne pozabili, za to je praznik Vseh svetnikov, ki nas spominja na zvezo s svetniki in naslednji dan oživi našo zvezo z našimi rajniki, katerih duše se še očiščujejo

v vicah, da se jih spomnimo z molitvijo in dobrimi deli. Zakaj ne bi imeli še posebnega dneva, ko se spomnimo vernikov na zemlji, predvsem tistih, ki so istega jezika, iste krvi, ki so sinovi naše zemlje, naših domov? Samo prav in primerno je to. In to bodi izseljenska nedelja vsako leto. Dan, ko se spomnimo duhovne zveze z našimi izseljenci po vsem svetu, da jim pomagamo z molitvijo in dobrimi deli.

Če to storimo, bo današnji dan — in vsakoletna izseljenska nedelja — dan obilnega blagoslova za oboje, za izsejence, bivajoče v hladni tujini, pa tudi za nas same — torej "molimo danes za svoje brate in sestre, katerih ni tukaj".

Odpri so se vrata in iz hodnika se je vlila močna luč, ki me je zbudila. Vstopil je sopotnik.

Malo začuden je obstal, ko je videl moj talar na kljuki. Ko je videl, da ne spim, me je pozdravil in se mi predstavil. Seveda je po mojem govoru takoj vedel, da nisem domačin. Menda me je imel za Nemea, ker je takoj sprožil razgovor o Nemčiji, kjer se je mudil tri leta kot strokovnjak za nabavo letalskega materijala. Pred nedavnim se je vrnil od tam in sedaj je njegovo mesto v Punta del Indio (ne daleč od La Plate).

Kot nalašč zame, tako sem se domislil. Cel čas mi je šlo po glavi, kako bi si razrešil uganko razdalje med Plaza Huincul in San Carlos de Bariloche. Po zraku je kakih 400 km, to sem lahko videl iz zemljevida, toda kaj pa po cesti... Zakaj pa nebi kar po zraku zletel? Tale sopotnik, zrakoplovni častnik mi bo pa že vedel kaj povedati, če je na razpolago tudi kaka zračna linija. To bi bilo pač najlepše. Malo po zračnih višavah! Saj si tega že želim, ker je že več kot 5 let, ko sem zadnjič letel po zraku.

Kako da ne, gospod, me je potolažil. Imate zračno zvezo iz Buenos Airesa čez Neuquen v Bariloche.

Kdaj pa gre?

To boste pa lahko zvedeli v Bahiji Blanki!

Pa imaš godljo. Jaz sem si pa mislil, da mi bo on razrešil uganko.

In kje pa bom to zvedel v Bahiji Blanki?

Tam kje blizu postaje je taka pisarna.

Pa ne bi vedeli kje in katera?

Ne vem. Boste že našli.

Takole po argentinsko se stvari kmalu rešijo, toda jaz sem vedel ravno toliko kot preje.

Pa kaj bi si lomil glavo! Bolj točno ve mkam me vodi pot kot oni rekruti, ki so se natrpali tam spredaj na vlak, pa so brezskrbno gnali svoj vrišč, ki je mestoma preglušil celo vlakov hrušč. Daleč tam naprej je bil njihov voz, pa na ovinkih jih je bilo kar dobro slišati te nadebudne brambovce argentinske domovine.

2 in pol je kazala ura, ko smo se ustavili v Olavarriji. Naj v miru počivajo naši rojaki tam v Lomi Negri. Saj ob 4 uri bodo že morali za delo prejeti, tako sem pomislil. Vendar sem pogledal na postajo. Čudno... kako vroče je bilo v Buenos Airesu, sedaj sem se moral pa kar toplo zaviti in komaj 300 km bolj na jugu sem, torej niti ne tri cele stopinje zemljepisne širine... Nič veliko nisem premišljeval, kajti hlad mi je dal hitre korake. Kar hitro sem izročil zavoj časopisov in druge stvari za rojake v Lomi Negri, naj mi jih varjejo in so za 10 centov prevzeli skrb za moje stvari, dokler se ne vrnem... Jaz sem jo pa kar hitro ubral nazaj v svoj voz in tedaj šele vedel prav ceniti toplo posteljo gori pod stropom, ki se mi je zdela dotlej kar prevročna, ker je moj sopotnik zapažil vsa okna, ki sem jih jaz na široko odprl.

Kaj malo sem premišljeval naprej, koliko je ura in kateri dan je in kje sem. Tudi za potovanje me ni zanimalo. Zbudil me je šele klie uslužbenev. Kradoma je silil dan skozi zaprte oknice, ura je pa kazala pol osmih. Kar sram me jebilo, čeprav nisem vedel zakaj. Da bi spal do pol osmih, to se mi ne zgodi enkrat na leto... A so bili drugi še večji zaspanci, tako sem videl, ko so vse dremavi in krmežljavi prihajali iz svojih brlogov.

Ko sem stopil na hodnik, me je zavila gosta megla sipe. Vlak je drvel skozi sipine (medanos) in dvignil velik bel oblak, ki je zagrnil pogled tja na polje in iskal pot skozi vse špranje in odprtine. Na srečo so take sipine le kratke in ne številne. Po Pampi, koder je večina dežele take, je najbrže potrebna maska... za razvajenega meščana kot smo mi iz Buenos Airesa, ki

Tako so silvestrovali v Bahiji Blanki, ko so se odločili, da hočejo ustanoviti društvo.

ne poznamo prahu na trdo tlakanih cestah, je pa tako "dobro jutro" kaj slabo... Nekako tako, kot doma, ko smo ajdo mlatili... Zato morajo dvakrat in še več na dan vse vlake čistiti, ker se tolikega prahu nabere. Ona sipa najde tudi nevidne špranje.

Spet se je pokrajina spremenila. Eukaliptova drevesa so naznanjala bližino hiš, napete žične ograje pa so pomenile delavno polje. Toda niso take lehe in lehiče, kot po slovenskih dolinicah, kjer se šteje bogatim tisti, ki premore sveta petsto korakov v eni črti... Tukaj imajo legve in legve zemlje (legva je 5 km), zato ni čudno, če se komu zarobotijo na njegovi zemlji "cuisi", to so argentinski voluharji.

Ni treba misliti, da tukaj nima kmet škodljivcev. Pa še koliko in kakšnih. In tisti "kujsi" so taka golazen, da vničijo celo polje, toliko se jih ugnezdi na "lenuhovi zemlji"...

V BAHIJO BLANKO

Vse bolj naseljena je postala pokrajina. Znamenje, da ni več daleč do velikega mesta.

V Grünbeinu je izstopil moj sopotnik, ker od tam gre posebna proga v Puerto Belgrano, kamor je bila namenjen.

Na svidenje, tako sva se poslovila.

Skoro začudil sem se, tej njegovi besedi.

Nič ni na svetu nemogočega, tako mi je pristavil. Kdo ve, kje se vtegneva srečati. Srečno pot Vam želim.

Enako jaz, sem še pristavil in mu pomagal izložiti njegovo prtljago... Ko bi vedel, kako kmalu mi bo žal, da ga nisem povprašal za njegov naslov in ime...

Tam na obzorju so že rastla velika poslopja žitnih skladišč v Ing. White, kjer je trgovsko pristanišče za Bahijo, ki stoji danes kakih 20 km od morja, čeprav je prišla voda svoj čas, ko so mesto postavili vse do sedanje Bahije Blanke.

Smo že tu. Vse je drvelo križem. Nosači so se ponujali, čakajoči tekli svojim nasproti, potniki hiteli s svojimi kovčki. Jaz pa z njimi.

Že je stal pri meni mož in me po naše pozdravil.

"Me nepoznate, kakopak. Jaz sem Ferletič."

"Bog z vami. Vi ste oče. Ki ste bili preje na delu doli nekje v Rio Negro, kajne? I seveda, saj to si pa ti", sem opazil poleg očeta najmlajšega sina Stanka, ki sem ga že preje videl.

Da, to smo. Sedaj sem doma in smo prišli gledat, če res pridete. Saj je tudi Pepe tu in Oselj. Ona dva sta šla pa na oni konec vlaka, dabi vas ne zgrešili."

Že sta naju opazila tudi ona dva in pritekla. Po dveh letih smo si spet podali roke. Dve leti je tega, ko sem bil preje v Bahiji Blanki, kjer sem preživel prav vesele trenutke med rojaki.

“Sedaj pa le kar z nami. Kam si izvolite”, me je pozval Pepe. Konj že čaka.” in je odprl vrata svoje kočije.

Sedli smo v avto in zdrsnili najprej k Salezijancem, kjer sem opravil mašo.

Spet smo zdrčali naprej. Kar k Novakovim.

Kaj bo pa rekla mama Novakova. Dolžan sem ji neko sliko. Ne vem. Morda sem ji jo pa vrnil.... Kar tiho bom, tako se najlepše skozi pride.

Preden sem do kraja domislil, smo bili že na mestu.

Le naprej, gospod Janez, danes boste kar pri nas “doma”, kar povejte, kaj želite, tako me je povabila mama. Kmalu pa se je pokazal tudi sin Rado...

Malo sumljivo sem ga pogledal. Tak fant! Pred dve mi leti je bil še otrok, sedaj me je pa že prerastel... In Zvonka? kako pa s teboj? Pa sem kar debelo pogledal? Katera pa je Zvonka. Saj sta dve tukaj! Mala Elvira se je tako potegnila v teh dveh letih?

Takole rasto otroci. Pa ste pridni? Kar naprej in sedite, da vam dam zajutrak. Gospodarja pa sedaj še ni doma. Pride opoldne.

Kar za mizo smo se spravili in že je bila pred nami kava in še kaj drugega...

Zadnje čase veliko beremo iz Bahije Blanke. Kje pa ste imeli silvestrovanje? Ali jebilo tukaj pri vas?

Ne. Zbrali smo se tam v mestu, kjer je primernejši prostor. Poglejte slike. To je fotografiral moj mož, je kazala gospa Novakova. In to še niso vsi. Šo le tisti, ki so prišli dosti za dne, ker zvečer se ni dalo več slikati.

In vse to sami Slovenci?

Sami naši ljudje. Nekaj jih je iz Istre, kak Hrvat, toda vse naši ljudje. Kakih sto oseb se je zbralo in še nismo vsi skupaj kar nas je. In kako lepo je bilo! Ko sem pozneje govorila z onimi ljudmi, ki so lastniki ti stega prostor — neki Poljaki so — se kar niso mogli navediti, kako nekaj lepega je bilo to, in kako v redu se je vse vršilo. Bili smo veseli, zapeli smo, razgrajanja in kričanja pa ni bilo nič. Kadarkoli bi spet želeli, nam bodo z največjim veseljem spet dali prostor na razpolago.

In tale s klobasami na sliki? Kdo je to?

Tega pa menda še niste videli. To je Lovrene Penko. On in žena sta imela kaj posla s temi stvarmi. Veliko nas je bilo, pa smo vsi vsega dosti imeli in... nič ni ostalo. To je gospodinjstvo.

Sedaj smo se pa kar resno namenili, da ustanovimo društvo: je menil Ferletičev Pepe. Pa se bomo o tem že pomenili zvečer kaj več, ker jaz moram na delo, tako se je poslovil. Oče pa ostanejo z vami.

Pepe je moral na delo, ki ga nastopi opoldne.

Mi bomo pa med tem kako družino obiskali, če Vam je prav, tako je menil gospod Ferletič. Ti Rado nam boš pa pokazal.

Tako mi je prav. Saj zato sem tukaj. Torej kam?

Pri Kljunovih bomo danes dobili njega doma, tako je vedel Ferletič.

In smo stopili tja. Kot po predmestnih buenosajreških ulicah. Tam in tam raste nova hišica... le ta razlika je, da je mesto rjave tukajšne zemlje tamkaj siva sipa.

Smo že tu, tako je povedal Rado, ki je s Ferletičevim Stankom dober tovariš. Odkar se je Stanko vrnil iz šol, kjer je po slovensko docela pozabil, ga je spet začela zanimati slovenska beseda in z Radom sta se sedaj že nekaj razmajala in jima že teče po naše.

Prav, prav. Dobrodošli gospod Janez. Kar naprej! Tako nas je sprejela gospodinja.

Ko sem stopil na dvorišče, sem se domislil mojega

prejšnjega obiska. Ono leto jebila ravno prejšni dan toča. Vse je oklestila, še listju ni prizanesla.

Letos pa ni tako. Le pogledjte na vrt. Če morete priti, vas povabimo na trgatve. Pa preveč poredko pridete k nam.

Daleč ste. Moja fara je preveč velika. publika.

Pa smo vas čakali šele nocej!

In evo me že tukaj. Nameraval sem priti z avtom. Peljal bi me prijatelj naš rojak Klanjšek, toda zadnji hip se nama je načrt podrl, ker je imel neke nepredvidene posle z neko stavbo v Lujanu, ki jo je moral v tistih dneh izročiti gospodarju. Zato sem šel sam in z vlakom.

Kmalu je prišel tudi gospodar, ki je moral po opravkih radi dovoljenja za bicikelj, ki je v Bahiji vse drugače koristen kot v Buenos Airesu.

Lepo od Vas, da se nas spomnite Torej kar na zdravje vaše in naše. Le poslužite se! Kaj pravite gospod Janez; saj ste gotovo žekaj zvedeli od našega društva, ki bi ga radi ustanovili tukaj?

Prav je tako. Prav vam bo prišlo, ker se boste kdaj lahko kaj zbrali in kako urico prav po domače preživeli, prav pa tudi zato, ker bo med vami več zveze in kadar bo treba, si boste mogli tudi kaj pomagati med seboj.

Saj to je naš namen, je menil Ferletič. Mi rabimo nekako podporno društvo in smo namenili, da pogledamo, če se bo dalo kaj storiti. Sitno je, ker smo sami preprosti ljudje.

Glavna stvar je pri tem dobra volja, ki pa mora biti stanovitna, ker lažje je stvar začeti kot dobro jo naprej peljati.

Takole so se razgibali rojaki v Bahiji Blanki in sem našel isto zanimanje tudi pri ostalih hišah, ne le pri Vodopivčevih in Penkovih, temveč tudi pri “Poloni”... Lej ga šmenta! Polona... Doma sem jo tudi poznal, ki je pa že davno v večnost šla. Pozneje pa so bile samo v povesti Polone in Polonice... V Bahiji Blanki je pa spet Polona. In kako ljubeznjivo nas gospodjela. Ravno smo sedli k mizi, ko je prišel tudi gospodar, ki je bil prav tako ljubeznjiv. Tam izpod Novega grada, iz Istre so doma. Sedaj so si pa v Bahiji ustvarili svoj dom.

Tako smo “koledovali”... ura jepa tekla naprej in smo bili kar na jasnem, da bodo pri Novakovih po pravi nevoljni, če ne pridemo kar takoj.

Sedaj pa kar za mizo, nas je povabil Novak. Tudi vi Ferletič ostanete z nami.

Seveda, kdo mi bo pa popoldne pot kazal!

Ko smo pojedli je prišel še Oselj, slovenski adresar za Bahijo Blanko.

Kam pa sedaj?

V PUERTO BELGRANO.

Znano je, da je Bahija Blanka najboljše argentinsko pristanišče čeprav ne največje. Marsikateri jugoslovanski mornar je že pristal tamkaj, marsikatera ladja naše zastave je že odplula iz onega pristanišča polna žita, kož, mesa, sadja ali vina.

Ker je pristanišče tako zelo ugodno, zato je napravila tudi vojna mornarica tamkaj svoje glavno oporišče, ki leži na vhodu v zaliv in se imenuje po slavnem generalu Belgrano, ki je imenovan med najodličnejšimi osebami za borbo argentinske samostojnosti. Imenuje se **Puerto Belgrano**.

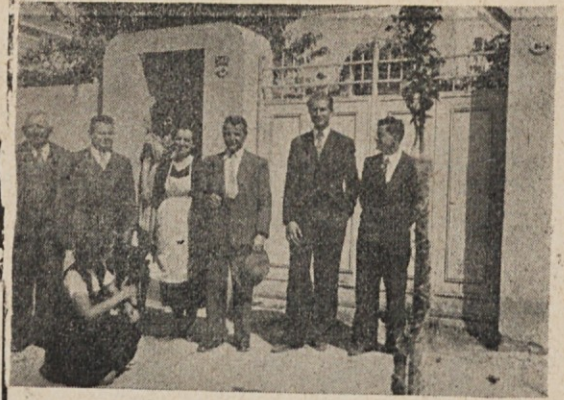
Tamkaj jetudi važno vojno zračno letališče. Prav tako je seveda tam tudi infanterija in zato so peljali tjakaj tudi fante, ki so jih letos pozvali v vojaško službo, ki je v tej deželi prav tako obvezna kot v naši domovini.

Civilno prebivalstvo tistega kraja je naseljeno v

Na levi: Pri Kljunovih. Imajo tudi precej sadja in lep latnik.

Na desni: Pred Novakovo hišo, kjer se naši rojaki radi zbirajo. Od leve na desno stojijo: Sin Pepe in oče Ferletič, gospa Novakova, zanjjo Zvonka, spredaj Elvira, Oselj, Rado in Stanko.

Punti Alti, ki spada tudi k Veliki Bahiji Blanki.

Tja smo se namenili tisto pooldne, da obiščemo tudi tam naše rojake.

Postavili smo se na vogel ulice, koder naj pride avto za Punto Alto. Pa smo čakali... Če bi bil človek vedež, bi ne bil revež.

Ti grdoba! Gre samo vsake pol ure, tako smo se tolažili... Ura je res šla, avtobus je prišel nazaj, za tja ga pa le ni bilo... In ga še danes ni, in ga ne bo, dokler ne bodo predelali njegove poti... Kar ni hotel priti po nas in smo morali mi drugam, kjer smo ga res dobili.

No pa ni treba misliti, da smo res tako dolgo čakali... in kaj zato. Kmalu smo brzeli v smeri proti vzhodu. Pol ure vožnje.

Sem pa tja jebilo videti skupino drevja, drugod se je pasla živina. Proti severu so se vzpenjali lahni brežički po katerih se je pasla živina. V smeri proti morju pa je stala tu pa tam voda. Pred desetletji je segalo vse do tja še morje, ki se počasi umika iz plitvega obrežja.

V Punti Alti smo potrkali na vrata, kjer žive naši fantje. Malo negotovi smo bili, kajti siromaki so tudi počitka potrebni, toda kdaj naj jih obiščemo, če ne sedaj? Pa so bili fantje kar hitro dobre volje, še preje kot smo sedli okrog čaše, od koder nekateri vso "dobro voljo" zajemajo. Samo tri smo dobili: Milana Vadnjala iz Zagorja, Karla Starca od Sežane in Jožeta Pereniča iz Klenka, vsi Kraševci, in fantje, da jih je kaj videti. Doma so zrastle iz kamna, tukaj so pa tudi v samem kamnu. Saj je njihovo delo, da stavijo sedaj morju nove meje, ko zlagajo velike skalnate gmote za mejnike morju.

Le poslužite se, saj ste gotovo potrebni hladne kapije v pasji vročini, tako so nagovarjali in sem zvedel od njih, marsikaj, kako so križarili po tej deželi.

S kamenjem, vedno s kamenjem in skalami in krampom. Pa kaj bi. Boljega ne najdeš. Hvala Bogu! Argentinci za to delo niso, tako smo prišli pa mi kraške grčee, da se borimo s tem kamenjem, tako smo se menili.

Pred nedavnim so delali v Lopez Lecube. Tam so veliki kamnolomi, ki so jih pa zadnji čas začeli opuščati. Delavcev niso mogli pustiti kar na cesti, ker je kamnolom državen in jih je država obdržala v svojem delu. Drugače bi bilo kaj težavno priti v državno delo.

Pozanimali smo se, kako bi mogli iti v vojno pristanišče in zvedeli, da je brez dovoljenja, nemogoče notri.

Poskusimo, tako smo sklenili in potrkali.

Ko so videli mojo črno suknjo, niso po ničemer več vpršali. Kar hitro smo imeli črno na belem za vse tri in krenili v trdnjavski pas.

Sprehod po prijetnem vrtu jebila naša pot. Mnogo zemljišča je še praznega, ker nameravajo menda zgraditi še mnogo stvari in bo prebivalstvo vojaškega pasu samega narastlo na 20.000 oseb. Na eni strani je bilo

čuti skozi pregrajo drevja brnenje zračnih motorjev, na drugi strani je skozi listje blesketalo morje.

Nihče nas ni ustavil, nihče po ničemer vprašal. Prišli smo do pomorske baze. V varnem zavetju, globoko v celino zarezano leži pristanišče polno mogočnih dimnikov, ki brezdimno pričajo, da dežela ni v nevarnosti. Kakih 20 morskih pošasti, katerih ogrodje je sivo barvano, mirno čaka kaj vtegne priti.

Sedanji čas, ko se toliko bere o vojnih ladjah in podmornikih, človeka res zanima, kakšna je taka prikazen.

Dve enaki prikazni sta stali ena ob drugi. Ena je imela napisano Buenos Aires. Kaj če bi poskusili iti gori?

Vljudno so nas odslovili. Pa so imeli prav, zakaj bil je res že taka ura, da ni bila za ogled primerna. Skor 6 popoldne, ko so mornarji ravno čistili ladjo.

Pa drugič... Komaj vidno je nihala ladja torpedovka.

Dalje smo stopili. Lahio so izpirali valovi jeklene oklepe križark in minonoscev in se zaganjali v kamnito obrežje.

Kje so pa podmorniki? Zaman smo jih iskali. Odrinili so vsi v Mar del Plata, kjer je prav zaprav tudi glavno pristanišče zanje. Tiste bi si prav rad ogledal. Toda kaj hočeš. Če ni pa ni...

In tole tukaj?

Na levi na bregu so čakali veliki skladi betonskih pilotov. Kakšna ogromna teža mora biti takole kamnito bruno. Kakor tram 28 x 30 cm, dolg 12 m. Tile količki pa že nekaj držijo, kadar jih dobro zapičijo. Na njih stojijo obalni pločniki in zgradbe. S temle delom se ukvarjajo naši fantje.

In če tole prime človeka za roko ali nogo?

Kaj si mislite! Bog me varuj tega, sem pomislil...

Škoda škoda, da si nisem zapomnil tistega častnika, s katerim sem se vozil na vlaku. Sedajle bi mi pa prav prišlo njegovo ime. Morda bi nam pa le odprlo vrata v kako barčico. Tako smo pa le kanone videli, ki so radovedno kukali iz oklopnih stolpov, ali pa skrito ležali po dolgem krovu.

Bomo šli pa domov. Pa naj se sama brani republika brez nas. Če nas bodo rabili, nas bodo že poklicali, kajne! Zato smo pa kar na omnibus sedli, ki je čakal prav tam in zdrčali skozi gosto drevje nazaj tja proti Punti Alti in od tam nazaj v Bahijo. Saj je pa že tudi ura kazala čez osmo, ko smo spet potrkali pri Novakovih.

(Dalje sledi.)

V Bahiji Blanki so se zbrali rojaki 4. febr., kjer seje sestavil sledeči pripravljalni odbor za ustanovitev podpornega društva: Predsednik Josip Ferletič, podpredsednik Karlo Starec, blagajnik Anton Novak in podblagajnik Josip Batagelj, tajnik Oselj Fran, tajnik II. Rudolf Kljun.

3. marca se bo vršil naslednji sestanek.

NEKAJ ZA STARIŠE

NANIKA

Nanika je bila Pavličeva najmlajša punčka. Zdaj je bila stara dve leti. Prav za prav ji je bilo Marija ime. Ampak ker je samo sebe klicala za Nana, odkar je začela brbljati, so jo poslej vsi za Naniko klicali. In se je vsem domačim to ime kaj lepo in srčkano zdelo.

Nekoč je bila pri Pavličevih teta Lojza na obisku. Prišla je od daleč iz velikega mesta in njen obisk je za Pavličeve pomenil skoraj praznik, zakaj teta Lojza je le malokdaj mogla na obiske k svojim sorodnikom. Tako je minilo že nekaj let, odkar je bila zadnjč pri Pavličevih in malo Naniko je zdaj prvič videla. Všeč ji je bila srčkana deklica, vzela jo je v naročje, jo pobožala po kodrastih laseh in med njima se je začel tale učeni pogovor:

Teta: Torej to je naša mala punčka?

Nanika: Nani, ne untka, Nani, Nani.

Teta: Kaj praviš, dušica?

Nanika: Nani, ne untka, Nani, Nani.

Teta (materi): Kaj pravi mala?

Mati: Pravi, da Nanika ni punčka, ampak da je Nanina, Nanika.

Teta: Bog, kako učeno! Tega pa res ne razumem.

Nanika: Ne umem, kaj nesla teta Nani?

Teta (materi): Kaj pravi?

Mati: Rada bi vedela, kaj je teta Naniki prinesla?

Teta: Seveda, srček. Veliko, veliko sem ti prinesla. Vidiš, tega medvedka in to punčko, pa še ta vrček, da boš rožice zalivala.

Nanika (ploska z rokami): Joj, joj, Nani epa meda, Nani epa tunta. Tala tunta lda, Nani ala tala tunta ot.

Teta (materi): Kaj pravi?

Mati: Vesela je, da ima medveda in lepo novo punčko. Pravi, da je njena stara punčka grda in da jo bo vrgla v kot.

OTROK IN TELESNE VAJE

Že dojenček potrebuje čim več gibanja in ni čudno, če so tudi zanj izdelani sestavi telesnih vaj, posebna "dojenčkova telovadba", ki naj jo mati izvaja z dojenčkom prav tako skrbno, kot ga skrbno hrani. Navodila glede te telovadbe so omenjena v večini knjig, ki govore o dojenčkovi negi. Najmanj pa, kar mora mati v tem oziru storiti, je, da privoščiči — vsaj starejšemu dojenčku — čim več svobodnega gibanja (breanja, mahanja z ročicami, dviganja glavičice in trupa itd.), kajti le gibanje je res dražljaj za pravilen in skladen razvoj mišičevja in ne — kot so doslej zmotno mislili — temeljito in čim dalj časa trajajoče povijanje.

Predšolski otrok naj segiblje čim več in če le mogoče, na prostem. Ne sili ga, da bi veliko sedel. Pusti ga, da čim več hodi, teka, skače, se prekucuje. Ko se bo primerno utrudil, bo že sam šel "čičat". Tudi vpitja mu ne prepoveduj (po okoliščinah seveda); dobra vaja za takozvano pomočno dihalno mišičevje je. In kolikšnega pomena so razne igre! Kako prijetno se n. pr. izmenjavata tek in počitek pri igri "škarjice brusiti" in tej sličnih gibalnih igrah. Preutrujenost ali izčrpanost otroka je tu nemogoča: kdor ne more več teči, malo počine, da si zbere novih moči za nadaljni tek. Tudi igre, kakor kolo (ali po nemški spačenkli ringa-raja) so zelo primerne, posebno še ob petju pesmic.

Šoloobvezni otrok pa potrebuje gibanje ne samo kot činitelja, vplivajočega na rast, harveč že kot nekakšen protiukrep proti škodljivostim sedenja. Gibanje

Teta: Bog se usmili, mati, kako si učena, da tako govorigo razumeš. Po pravici povedano, jaz je ne razumem in bojim se, da se ves čas, kar bom pri vas, tega učenega jezika ne bom naučila. Le žalaj ne učite otroka, da bi se navadil tako govoriti, da bi ga tudi drugi razumeli, ne samo ti?

Mati: Ko pa je tako srčkana!

Da, takole je pri mnogih naših mamicah. Ker je otrok srčkan, ga naučijo, da govori povsem svoj jezik, katerega razen matere nihče ne razume, dostikrat niti mati sama ne. Ubogi otrok se ne more z nikomur sporazumeti in rabi tolmača, kakor bi govoril v kakem povsem tujem jeziku. Ko nekoliko doraste, vidi, da s svojim govorjenjem ne more shajati in zato se mora ubogi otrok znova učiti govoriti jezik odraslih. Koliko truda stane to malega otroka, tega pa zaslepljene matere, ki gledajo samo na to, da je njihov mali srčkan, ne pomislijo. Kaj vse bi otrok lahko dosegel v svojem duševnem razvoju z nujo, ki jo mora zdaj izrabiti v to, da se ponovno uči svoj materin jezik. Menda misli nekatera mati, da je za otroka lažje naučiti se tak jezik in da se govorige odraslih ne bi mogel takoj spočetka privaditi, ker bi bila taka izgovorjava zanj pretežka. Pa se silno motijo. Otrok senauči govoriti s tem, da posnema odrasle, ko govorijo. Pri tem je zanj prav ista muka, če se nauči pravilno govoriti ali pa svojo otroško govorigo. Pozneje se pa takole srčkano govorige nad njim silno maščuje. Kakšne silne težave imajo nekateri otroci v šoli, ker ne znajo pravilno govoriti! Namesto, da bi se zdaj lahko učili brati in pisati, se morajo učiti šele pravilno govoriti. Nihče ne bo zameril ljubečiči materi, če rabi v razgovoru s svojim malim raznenežne in morda tudi pomanjševalne besede. Toda razumna mati ne bo šla v tem nikoli predaleč in bo pazila, da se bo otrok takoj spočetka navadil pravilne izgovorjave in pravilnega izražanja. Ob tem bo otrok ostal prav tako srčkan in ljubeč, prihranjenega pa mu bo veliko muje za poznejši njegov razvoj.

kot sestavni del telesnih vaj pogloblja dihanje, poživilja krvni obtok, zlasti pa popravlja napake v telesni držiči. ki nastajajo zaradi predolgotrajnega ali celo napakegnega sedenja. Za otroško dobo so najprimernejše takozv. hitrostne vaje, to so vaje, kjer se izvrše isti mišični gibi ritmično in hitro eden za drugim (kot n. pr. pri hojči, teku). Prizadete mišiče so torej izmenoma skrčene in sproščene. Ko je mišiča skrčena, je brez krvi, ko se sprosti, priteče kri z novo hrano za mišičo. Razkrojnine, ki nastajajo zaradi dela v mišiči in ki povročajo utrujenost, se pri hitrostnih vajah stalno odvajajo, zato se utrujenost ne pojavi tako hitro; če se pa pojavi, že po nekaj minutah mine. Sree in pljuča pa tudi mišiče se manj utrudijo kot pa pri takozv. jakostnih vajah, kjer gre za večjo, včasih celo skrajnostno mišično delavnost (prim. dviganje bremena). Jakostne vaje za otoka te dobe niso primerne, ker škodujejo sreui in krvnemu obtoku, zlasti pa, ker ovirajo dihanje zaradi tega, ker je vse pomožno dihalno mišičevje zaposleno pri izvajanju jakostne vaje. (Spomni se, kako prenehaš z dihanjem, ko dviguješ težko breme!) Vrhutega se pri takšnih vajah mišičevje hitreje utruči, ker ostaja dalj časa skrčeno. Skrčena mišiča pa onemogoča dotok krvi v mišičo, s tem pa tudi dotok nove hrane. Na drugi strani pa je onemogočena hitra odstranitev snovi, ki povročajo utrujenost. — Tudi v šolski dobi so zelo koristne razne gibalne igre ("loviti se", "križanje" itd.). Tudi tekmovalni tek, začeniši z 20 m dolgo progo, je dovoljen v prvem šolskem letu. Vsako leto sme biti

progo za 10 m daljša, tako da je v četrtem šolskem letu dolga že 50 m. Prav primerne za to dobo so tudi razne spretnostne vaje, kamor spadajo zlasti proste vaje, ki so najbolj sposobne, dapostanejo lepodržne vaje, ki opravljajo lažje prirojene napake v telesni držbi in izravnavajo pri sedenju v šoli ali zaradi enostranskega poklicnega dela nastale nepravilnosti. Pri prostih vajah niso mišice nikoli preobremenjene, nikoli prisiljene dolgotrajne skrčenosti. Vse mišice (delujoče in proti delujoče) se razvijajo enakomerno, a ne premočno. Poseben pomen imajo proste vaje za sklepe, ki postanejo in ostanejo gibčni. Če se telesnim gibom pri prostih vajah pravilno pripravljajo gibi prsnega koša pri dihanju, nastanejo dihalne vaje, ki imajo za posledico izboljšanje dihanja in prezračevanja pljuč ter dober razvoj prsne-

ga koša. — Za to dobo so pra v malo priporočljive vaje na orodju in sicer le v toliko, v kolikor so lažje orodne vaje spretnostne vaje in če so kratkotrajne. Za otroka, ki ima mišičevje in vezi še slabotne, ni orodna telovadba.

Otrok v drugi polovici svoje šolske dobe, (od 9.—12. leta) ljubi švedno igre, toda takšne, kjer naj se izkaže njegova hitrost, spretnost in duhaprisotnost. Primerne so za to dobo razne igre z žogo, skoki v daljino, višino in z zaprekami. Pri 12. letih je dovoljen tudi tekmovalni tek na 100 m. Niso pa sedovoljene razne vztrajnostne vaje, t. j. vaje, za katerih izvršitev se zahteva daljši čas. Tako n. pr. ni vztrajnostni tek za mladino; ob njem in drugih vztrajnostnih vajah se ra-de pojavita pretrujenost ali celo izčrpanost.

Zanimiv vodič po zgornjem Posočju je izdala v 4. izdaji "Consociazione turistica italiana" (bivši Touring Club) pod naslovom "Sui campi di battaglia" (na bojnih poljanah) s podnaslovom "Guida storico-turistica" (Zgodovinsko-turistični vodič, 272 strani, v velikosti osmerke).

Ker se tiče slovenskih obmejnih krajev in ker hoče podati tudi zgodovinsko sliko, bodo vsakogar zanimala mnenja izražena v knjigi.

Poglavitna plat je kajpak opis vojaških operacij v svetovni vojni, saj so jo sestavili sami vojaški pisatelji. Geološko-geografski del je bolj šibak in tudi nemetodično urejen. Največja hiba je pa imenoslovje. Sestavljač poglavja "L'alto Isonzo" je gotovo imel pred seboj avstrijske vojne zemljevide, sicer bi ne mogel pisati Sava-Wurzen, Sava-Wochein ali pretvoril Achomitz v Acomizza; goro Peč imenuje Pee-Ofen kot eno ime; Ovčji potok je Rio Vucadolina; za Rajbelj uporablja tu Ajbl tam pravilno italijansko ime Cave del Predil. Nadalje tolmači, da se vrh pri Tolminu Monte Cavalla po slovensko imenuje Kavala vrh (sic!); rio Tolminca, da se slovenski naziva Tolminski — (t. j. Tolminka); Monte Fumo, da

je slovenski Vohu (v resnici Visoki ogel); Monte Grad [najvišji vrh volčanskih Rutov], da je v slovenskih ustih Krač vrh. Ta nesmisel imenoslovja, kjer se nemška, že itak iz slovenščine popačena imena še enkrat napak prebrnejo, bi se morala urediti.

Dosti pravilneje bi bilo slovenska imena tako pisati, kot jih ljudstvo izgovarja ali pa vsaj poskrbeti za točno odgovarjajočo prestavo. V knjigi sami naletiš na tak zgleđ, kjer pravilno razlaga postanek imena Krn. Ponesrečena pa je razlaga imena Žabnic, ital. Camporosso (t. j. Rdeče polje), češ, da je ime izza turških ali napoleonskih časov, ko je ondot teklo dosti krvi...

Hidrografija in poglavje o naseljih je očrtano na brzo roko. V oddelku "Itali-janstvo zgornjega Posočja" je v par stavkih orisano preseljevanje narodov, "ko so Benetke in Langobardi vtisnili deželi romansko-latinski pečat. Vsi vpadalci so izginili, obdržali so se le Slovani, ki so ohranili trde navade starih nomađov. (?)

Avstrija da je tik pred vojno podpihivala Slovence, češ, da naj zavzamejo italijanske boljše pozicije v upravi in trgovini. Tako, da se je pričelo umetno dose-

ljevanje, povzročeno po oblasteh in po kleru (!)".

Ti stavki so povzeti iz starih brošur. Bolj samostojno in pravičnejše gledanje se nadaljuje, ko pravi, da "danes je ta vznemirjajoči vpliv ponehal in da Slovenci segajo v Furlanski nižini do črte ki loči gorati svet od nižine".

Lepo je opisan značaj: "Slovenci so mirni, delavni, gostoljubni, prijazni in globoko verni, zdravi in zmerni. Kulturna stopnja je precej visoka. Analfabetizem je izginil že pred leti". Priznati je treba, da je ta pisatelj-vojak (major Danioni) gledal na naše ljudi brez političnih očal. Čudno pa je, da se na str. 208. bere: "Ni hiše, kamor bi ne prihajal časopis. V večjih krajih so čitalnice, pevski zbori, igral-ske družine, telovadne organizacije, katerih duša sta učitelj in kurat. Zelo ljubijo glasbo in petje. V dolgih zimskih večerih se staro in mlado zbira ter se z vne-mo in mojstrovino uči pesmi svojih naj-ljubših pesnikov."

Tako lepo je opisano kulturno življenje slovenske vasi zgornjega Posočja. Morda je pisatelj hotel zajeti le preteklosti in je pomotoma pisal v sedanjiku?

FORMOSA. — Bilo je pred šestimi leti, ko so se naše prve sestre odzvale misijonskemu poklicu in odite le na sever — v Formoso. Prijazno so jih pozdravljala zelena obrežja in topli solnčni žarki, toda v njih dušah je vstajala prikrita bojazen pred neznanu bodočnostjo, ker jim je bil kraj popolnoma nepoznan; tuji so jim bili ljudje, njih šege in njih govorica.

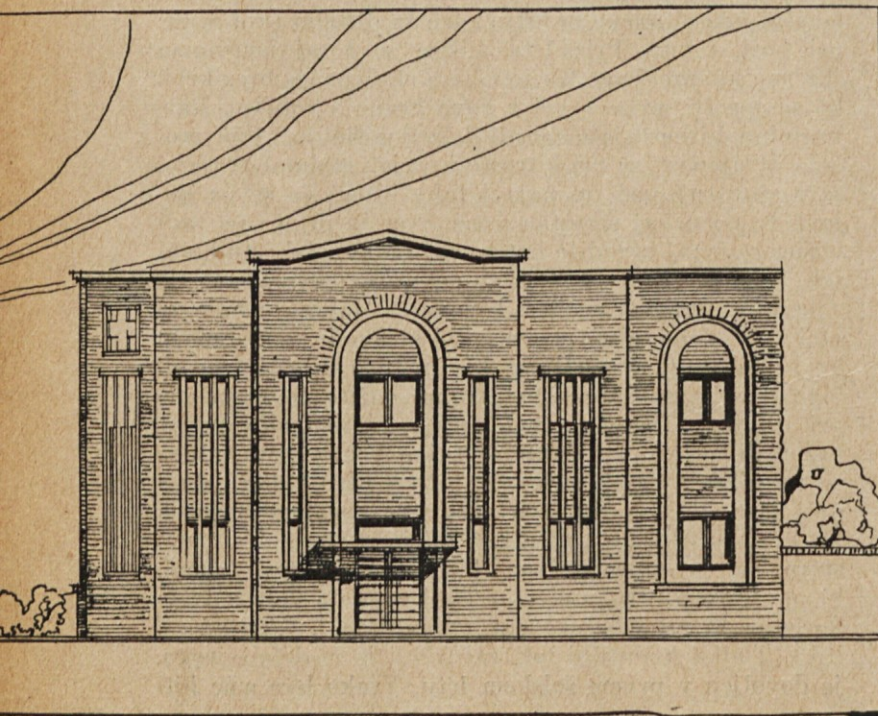
Ko so sredi temne noči dospěle v Formoso, jih je prijazno sprejel gospod župan in jih je povedel v svoj dom. Ostale so v njegovi hiši nekaj dni.

Ljudje so jim bili dobri in prijazni in tako so si kmalu poiskale primerno hišo, ki so jo vzele v najem. Pridno so se lotile dela, saj so ponesle s seboj zaklad vere, pošteno sreč in pridne rokě. Ker so v materialnem oziru zadele na mnogo težkoč, je bilo že prvi teden ustanovljeno "Dobrodelno Društvo Gospá", ki je sestre vsestransko podpiralo.

Največjo oporo pa so našle sestre v tedanjem g. gubernadorju, ki se je v svoji velikodušnosti odlikoval. Tako je zavod počasi napredoval. Sestre so se preselile v drugo večjo hišo, ki obsega četrt kvadre in obenem je dobila njih šola pravico javnosti.

Ljudstvo, ki jepreprosto a dobro, sestre ljubi in spoštuje. Ugledna gospa Luisa Castañeda je lani podarila veliko zemljišče, kjer bodo letos zgradile sestre svoj lastni zavod "Prvo formosko učiteljišče".

Načrt za zavod je brezplačno naredil arhitekt g. Sulčič, za kar se mu najtopleje zahvaljujemo, Šolske sestre.

Govor g. bana dr. Marka Natlačena

10. DECEMB. NA IZSELJENSKI AKADEMIJI V LJUBLJANI

Ko smo pred tednom dni praznovali izseljensko nedeljo, se je vse naše časopisje s simpatijami spominjalo naših izseljencev in se več ali manj obširno bavilo z izseljenskim vprašanjem. Opravičeno bi mogel trditi, da je malo naših narodnih problemov, ki bi mu naša časopisna javnost posvetila toliko pozornosti, kakor je je bil ob tej priliki deležen naš izseljenski problem. Članki iz časopisja, ki so izseljensko vprašanje obravnavali iz tolikih vidikov, so vam še v svežem spominu in je zaradi tega naloga, ki mi je naložena, dosti težka, da me ne bi opravičeno zadel očitek, da nisem povedal nič takega, česar niste že čitali v tem ali onem časopisu.

Dovolite mi torej, da ta naš narodni problem obravnavam na kratko z neke posebne strani.

Brali smo med drugim tudi, da znaša število naših izseljencev, ki so razkropljeni po vseh kontinentih sveta, blizu 700.000. Za majhen narod, kakor smo Slovenci, je ta številka, čeprav je morda nekoliko pretirana, naravnost strašna. Pomisliti moramo namreč, da odhajajo v tujino sami mladi, zdravi in krepki ljudje, še polni življenja. Tako smo izgubili in še izgubljam o ogromno delovno silo, ki dviga gospodarstvo in ustvarja blagostanje tujini, tujim narodom, mesto da bi te sile bogatile naše narodno gospodarstvo.

Velik del tistih, ki so se izselili za stalno, je izgubljen za naš narod; saj njihov rod komaj še ve, kje je tekla zibelka njihovim staršem; vzgaja se v tujem okolju, v tujem duhu, in v tujih šolah in množi življenjsko moč tujim narodom. Ni čudno, ako se je prebivalstvo na bivšem Kranjskem pomnožilo v zadnjih 120 letih samo za 40.56%, ko se je v istem času pomnožilo prebivalstvo Evrope za 140%. In da odpade v razdobju od 1921. do 1936. leta od celotnega prirastka prebivalstva v naši državi na Slovenijo samo 4.1%, dasiravno tvori prebivalstvo Slovenije 7.9% vsega jugoslovanskega prebivalstva, je tudi v veliki meri pripisovati dejstvu, da je tudi v teh letih bilo število naših izseljencev primeroma visoko.

Naravnost usodno za naš narod pa je, da se desetletja in desetletja za naše izseljence nihče ni brigal. Tako so odšli tisoči in stotistoči naših sinov in hčera v tuji svet, kakor je pač slučaj nanesel, ne da bi prav vedeli, kam gredo in kakšna bo njihova usoda. Ako bi imeli mi Slovenci v dobi zadnjih 60 let sposobne ljudi, ki bi se res smotrno brigali za naše izseljence in ki bi res smotrno usmerjali usodo naših izseljencev, tudi s stališča naše narodne celote, kakor se temu vprašanju posveča danes duša Rafaelove družbe, p. Kazimir Zakrajšek, ne bi bilo treba, da so se množice naših izseljencev, razdrobljene v nezkatne drobce, razkropile po vseh krajih različnih kontinentov in se tako porazgubile in, odrezane od narodnega telesa, ohromele in narodno propadle. Danes bi lahko imeli po raznih državah in kontinenti strnjene slovenske kolonije, imeli bi lahko cvetoča mesta in bogate pokrajine, kjer bi prevladoval slovenski živelj, kjer ne bi bilo težko oskrbovati naraščaja naših izseljencev s slovenskimi šolami in z vsemi potrebnimi kulturnimi organizacijami in kjer bi se, v plemeniti tekmi s staro domovino, gradila slovenska kultura. Ohranili bi tako vsaj večji del izseljencev in njihova potomstva brez večjih težav narodu in domovini.

Toda preteklosti ne moremo več popravljati; prilike, ki smo jih zamudili, se več ne povrnejo. Svoj pogled rajše uprimo v bodočnost in skrbimo, da bo naše delo v tem oziru v bodoče smotrno in uspešnejše, kakor je bilo doslej. Poudaril sem že, da je naš narod majhen;

med kulturnimi narodi je po številu eden najmanjših na svetu. A prav zato je za naš vsak ud našega narodnega telesa velike vrednosti in prav zaradi tega moramo gledati, da svojih ljudi ne izgubljam o in da bo vsak člen naše narodne družine v čim popolnejši meri izpolnil svojo dolžnost in svojo nalogo v naši narodni skupnosti, da bodo vse narodne sile, pravilno usmerjene in tesno med seboj povezane, uspešno služile rasti in napredku naše narodne celote.

V razmerah, v katerih Slovenci živimo, je izseljevanje za nas gotovo zlo, čeprav jedo neke mere to kaj potrebno. Čim pa smo prišli do tega spoznanja, moramo gledati in stremeti z vsemi silami za tem, da se to zlo, ako ga ni že mogoče popolnoma odpraviti, vsaj čim bolj omeji. Ako tega zla ne bomo v bodočnosti vsaj znatno omejili, bo naša številčna moč v naši skupni državi Jugoslaviji od leta do leta bolj padala, kar mora vsekakor kvarno vplivati tudi na našo politično, gospodarsko in kulturno pomembnost v skupnem državnem življenju.

Izseljevanje pa bomo mogli uspešno omejevati samo na ta način, da ustvarimo doma primerne življenjske pogoje, da bo prirastek našega naroda mogel dobiti na domači zemlji dovolj kruha. Naša zemlja slovenska je lepa, tako lepa, da se ji tuje, ki prihajajo k nam, divijo. Toda ta naša zemlja ni bogata in premnogi so, ki morajo živeti kljub pridnemu delu v siromaštvu in pomanjkanju. In vendar pravimo, da bi moglo na tej naši zemlji ob pridnem in smotrnem delu živeti še mnogo več ljudi in boljše kakor žive danes. Z izvedbo regulacij naših vodâ, ki imajo mnogokje hudourniški značaj, bi bilo mogoče pridobiti mnogo nove plodne zemlje, ki bi se mogla pretvoriti v bogata žitna polja in sočne travnike. Ako potujete širom Slovenije, vidite, da so še danes ponekod zelo prostrani travniki, ki so zamočvirjeni in ki bi jih mogle delovne pridne roke osušiti in mnogokrat z neprevelikim trudom spremeniti v prvovrstne livade; drugod zopet vidite obsežne travnike, ki so preraščeni z mahom in ki bi jih bilo mogoče s primeroma malim naporom bistveno zboljšati in na ta način doseči na njih dvojen ali trojen pridelek. Ako te vodi pot skozi našo vas, kako redko se ti ustavi oko na lepo urejenem vrtu! In vendar bi mogel primerno urejen vrt zelo mnogo prispevati k prehrani našega kmeta, bajtarja in delavca. In cele obširne predele naše domovine lahko obhodiš, a nenajdeš količkaj dobro urejenega sadovnjaka, čeravno so morda v odlični meri dani vsi pogoji za uspešno sadjerejo, ki bi mogla v veliki meri zboljšati življenjske pogoje našega podeželja.

Našim ljudem treba več gospodarskega poduka; treba marsikje prelomiti z brezumno starokopitnostjo, treba privzgojiti več smisla za napredno gospodarjenje — in marsikaj bo pri nas lahko boljše kakor je danes in še mnogo več ljudi bo mogla naša zemlja prerediti.

Vem, da so naša kmetska posestva v veliki večini zelo majhna, tako da na njih nemorejo najti življenjske eksistence vsi sinovi in vse hčere. Zato pa treba v kraje, kjer so na razpolago delovne sile, ki se s samim obdelovanjem zemlje ne morejo preživljati, spraviti industrijo, ki naj odvišne delovne sile zaposli in jim da zaslužka in kruha. Tako bo pomagano tudi kmetu, ki bo ostal na svoji zemlji in ki bo mogel svoje pridelke lažje in po boljši ceni spraviti v denar.

Vse to so naloge, ki se jim mora z vso vnemo posvetiti javna uprava, ki naj potom načrtnega gospodarstva doseže splošno zboljšanje naših gospodarskih in socialnih razmer. Toda zakaj se vse to ni že doslej doseglo?

GLASOVI OD DRUGOD

SAO PAULO, BRAZIL

Piše Franc Cotic, iz Brazilije.

V juliju nas je obiskal prvič jugoslovanski poslanik iz Rio de Janeiro, katerega obisk in velikodušnost nam je ostal še vsem v spominu. Prošnje jug. izseljencev niso ostale glas vpijočega v puščavi; dasi pozno, vendar se je domovina spomnila tudi na našo kolonijo v Braziliji, ki šteje 30 tisoč ljudi.

Važna je novica, da se je v prošlem letu začela akcija za Jugoslovanski dom. Za zadevo so v prvi vrsti zainteresirani Slovenci. Marsikateremu bi se zdelo, da je pri tako majhni slovenski naselbini to nemogoče, vendar se dela resno in je vse mogoče. Seveda je samo ob sebi umevno, da upamo najti kakega rodoljuba, ki zamore vsaj toliko kot vsi zainteresirani skupaj. Dal Bog!

Jaz bom tudi v bodoče skušal povedati svoje nepristansko mnenje o vsaki novi akciji med nami. Vsaka javna stvar mora biti podvržena tudi javni kritiki, seveda objektivni! Ko pozdravljam vsako dobro idejo, naj si pa pride od prijatelja ali nasprotnika, želim imenovanemu "Domu", da bi čim prej zrastel in da se mu že v rasti vtisne jugoslovanski pečat.

V avgustu se je zopet obnovil "slovenski tečaj". Ker pa je zanimancev bilo bolj malo, je bilo tudi malo pouka, samo trikrat na mesec ali skupno 15 ur. Naj bi bilo za to tako važno stvar več zanimanja v novem letu.

Tudi v nacionelnem duhu je bil storjen korak naprej. Imeli smo proslavo Zedinjenja — 1. december. Seveda brez kakega "pompa" ali veselice, samo sv. mašo smo imeli in sicer v katoliški in pravoslavni (ruski) cerkvi 3. decembra. Od strani Slovencev je bila pa prav pičla vdeležba, zlasti v kat. cerkvi, dočim sem jih v pravoslavni naštel nekaj več. Menda že 8 let se ni v S. Paulo, ne s kako prireditvijo in ne z mašo, proslavljalo ta veliki jugoslovanski dan. Torej tudi tu je napredek!

Ko sem že povedal o kulturnem in narodnem razmahu, naj še pogledam v gospodarski napredek posameznih rojakov. Nekateri so yrav zadovoljno zaključili staro leto — med tem ko moramo biti mnogi hvaležni, da smo prešli zdravi in da se nam je eno leto vštelo naprej. Iz varčevanja, pridnosti, poleg sreče pa tudi s prisojeno inteligenco so si znali ustvariti lepe in prav krasne domove. Rojaki, kot: Mirko Jerkič, Vinko Vouk in Andrej Copič so celo šli preko navadnih hiše in postavili kar enonadstropne hiše.

Šinigoj & Pahor sta prodala svojo trgovino (bar), katerega sta imela 8 let. Ne radi hvale temveč radi žilavosti in spretnosti naših ljudi beležim to notico. Iz preprostih delavcev sta se v teh letih znala orientirati v trgovskih poslih, pa tudi materialno sta si opomogla. Iz istega vidika beležim tudi napredek v uradniških poslih. G. Ivo Budkovič, sedaj v Rio de Janeiro, je pri največji pivovarni v Braziliji iz najnižjega uradnika v nekaj letih prišel na odgovorno uradniško mesto, tako, da vsako toliko časa prileti z aeroplanom iz Rio v S. Paulo. On je prvi izmed Slovencev, ki "leti po zraku" na tuje stroške

Na to odgovarjam, da morajo pasti ovire, ki so nam doslej onemogočale naravni gospodarski razmah. Od širokih samouprav, ki se o njih danes toliko govori, upamo, da nam bodo šele prinesle možnost sprostitev vseh delovnih sil, ako bodo te samouprave deležne tudi primerne finančne samostojnosti.

Vzporedno z gospodarsko osnovo pa mora iti tudi prava narodna vzgoja naše mladine. Naša šola mora v sreih našega narodnega naraščaja vzgojiti trdno in močno narodno zavest, mora v mlada srca vcepiti ljubezen do rodne zemlje in ljubezen do vsega, kar jenaše, da bo bodoči naš rod, četudi bi bil primoran iskati si zaslužka v tujini, ohranil v vsakih razmerah živo narodno zavest in da se bo v vsakem slučaju zavedal, da je član naše

Takle dom si je zgradil Andrej Copič.

in še zraven tega dobro plačan. Istotam se tudi nahaja nam vsem dobro znani Franc Černigoj, kateri tudi sijajno napreduje. Pred dvanaest leti je še zidal, pozneje bil kot delovodja v S. aPulu in Rio, sedaj pa kar konstruktor z lastno firmo in preobložen s številnimi stavbami.

Ko sem mislil, da bom poročal, da v prošlem letu ni kosila v naši sredi bela žena, sem zvedel, da se je s poslovitvijo leta posolvila za vedno od nas in šla v večnost dan prej previdena s sv. zakramenti za umirajočo, rojakinja Marija Lukežič, doma iz Renč pri Gorici, stara 33 let. Umrla je 27. m. m. Zapušča v lastni družini moža Franca in tri nedorasle otroke. Pokopali so jo na pokopališču Villa Mariana, kjer tudi že čakata dan vstajenja pred par leti pokopana Slovenca, Videz in Arčon. Ker sem izvedel prepozno o tem bridkem udarcu, zvestemu soprogu pokojnice in otrokom izrekam tem potom iskreno sožalje.

Še celo bolj občutljivo kot smrt jezadela nesreča družino Milana Wollner, doma iz Osjeka na Hrvaškem. G. Wollner je bil vnet sodelavec skoro pri vsakem jugosl. društvu (pri obeh slovenskih društvih je bil on prvi pevovodja). Bil je tudi prvi urednik in soustanovitelj bivših časopisov "Jugosloven u Brazili" in "Hrvatski list". Res je, da je napravil kako pogreško v naši koloniji — kot smo jih tudi mi vsi — danes nam je vendar žal nesreče, ki ga je zadela in še bolj soprogo in nedoraslo deco. Nahaja se v umobolnici.

Seveda gledamo s pozornostjo tudi, kaj se godi v Evropi. Ali res ne zmorejo izumeti tudi taka orožja s katerimi bi meje napravili brez preivanja nedolžne krvi in ustvarili ljudem

skupne narodne družine, za katero mora biti pripravljen, ako treba, vse žrtvovati.

Današnja akademija je posvečena misli, da tvorimo vsi Slovenci eno skupno narodno družino, da so torej tudi Slovenke in Slovenci, ki žive razkropljeni po raznih tujih državah in kontinentih, po krvi naše sestre in bratje. Zbrali smo se tu, da v duhu obnovimo zavest tega svojega občestva. V duhu smo z njimi danes združeni, čeprav nas ločijo od njih državne meje in široka morja. Naj bi današnja akademija in vsakoletno praznovanje izseljenske nedelje pripomoglo čim več k temu, da bi bila zavest narodne skupnosti vedno živa v vseh sreih, ki po njih polje slovenska kri. V tem smislu naj velja danes moj in vas vseh pozdrav vsem Slovenkam in vsem Slovincem širom sveta!

P. Kazimir Zakrajšek:

Oče izseljenske zaščite

Na današnjo izseljensko nedeljo gredo misli vsega slovenskega naroda, kolikor ga je tu doma še v Sloveniji, preko mejâ naše ožje domovine, tja doli proti jugu, kjer so raztreseni stotisoči naših bratov in sestrâ, gredo tja za meje, kjer je skoraj milijon naših bratov, ki so lačni ljubezni svoje matere Slovenije, gredo po širnem svetu, po vseh državah, kjer koli je razlita slovenska kri v težkem boju za trdo skorjico izseljenskega kruha. Na vse te misli danes mati domovina in jih prav iskreno pozdravlja. Ta izseljenska ura na ljubljanski radiooddajni postaji naj Vam po zraku ponese košček slovenske duše, slovenskega duha in slovenske ljubezni po vseh naših izseljenskih naselbinah, po vseh slovenskih družinah širom sveta in naj vsa sreča ogreje v novi toplini in ljubezni do naroda, države in zemlje. Vsi naši bratje in sestre, izven mejâ naše ožje domovine, sprejmite danes tople in iskrene domovinske pozdrave. V imenu celega Vašega naroda in v imenu cele vaše države vam te pozdrave pošiljam. Sveta si, zemlja, in blagor mu, komur plodiš! Teh besed našega velikega pesnika nihče, vsaj njihove globine, tako bridko ne razume, kakor jih razumete vi, katerim ta sveta zemlja nič več ne plodi, ampak vam plodi tuja zemlja in vam reže kruha mačehatujina.

Slovenski narod se zaveda bridke resnice, da ste morali v tujino zato, ker vam vaša mati domovina, vdova tožna, zapuščena, ni mogla dati kruha, katerega ste jo prosili. Za vas je zmanjkalo strehe nad glavo in kruha na mizi in zato ste morali prijeti za potno palico in oditi širom sveta s trebuhom za kruhom, da si ga poiščete med tujimi narodi. Nismo še pozabili na vaše in naše solze, ki so se prelile ob vaši ločitvi, ko so se trgalâ vaša in naša sreča, ko ste tako težko zapuščali svojo lepo slovensko zemljo. Vendar, to je usoda, to je bridka usoda malega revnega naroda, kakoršen je naš slovenski narod. Zato nismo pozabili na vas in danes vas domovina težje pogreša kot kdaj prej. Danes, v teh težkih časih, morda najtežjih v zgodovini, bolj koprni po vseh svojih otrokih, jih bolj želi videti združene v eno mogočno slovensko krepko skupnost, kakor kdaj prej. Na današnjo izseljensko nedeljo se zato vzbuja v nas želja, da današnja nedelja vsaj duhovno združi vsa naša sreča v eni mogočni veliki slovenski skupnosti, skupni volji za našo narodno rešitev, skupni želji za pokrepitev drža-

ve in v skupni želji za vaše in naše koristi. Zato danes doma mislimo in proučujemo po naših cerkvah in po naših društvenih domovih, po naših šolah, po naših hišah in po našem časopisju sredstva in načinov, kako z vami ustvariti nazaj to novo mogočno skupnost, ki naj nas reši pogina in smrti. Danes mislimo, kaj naj bi bila še naša dolžnost, da za vas storimo in kako naj to storimo, da vam tomo v resnici dokazali sveto zvesto ljubezen in odkritosrčnost skrb za vaše blagostanje in vaš blagor. Danes se s hvaležnostjo spominjamo vseh onih ogromnih žrtev, katere ste vi tako velikodušno in nesebično prinašali vsa leta slovenskega izseljstva za svojo domovino. Danes se tu doma zavedamo, da ste vi tisti, ki ste rešili narod stradanja in pomanjkanja. Niso to milijoni, temveč milijarde, katere ste od svojih žuljev pošiljali v domovino, da ste ohranili streho nad glavami svojih domačih, da ste rešili hobna grunt, ki vas je rodil, da ste polnili blagajne naših denarnih zavodov in plodili našo trgovino in našo obrt in tako odganjali glad od naših hiš in od našega naroda. Mi se zavedamo tu doma, koliko ste vi storili za naše narodno osvobojenje, našo državo in našo svobodo za časa svetovne vojne. Nismo na to pozabili in zato se vas danes s hvaležnostjo spominjamo tu doma. Nismo pozabili, kaj bi bilo z našim narodom zlasti po svetovni vojni, ko bi ga vi, zlasti iz Združenih držav USA, ne bili obsuli s svojimi dolarji, ko je sestradan, ebubožan in izmozgan izšel iz svetovne vojne, sicer v svojo svobodo, vendar v svoje gospodarsko pogorišče. Na vse to mislimo danes, dragi bratje in sestre na tujem, in zato smo danes po vseh naših cerkvah, po naročilu naših cerkvenih knezov molili za vas in darovali najsvetejše daritve, da bi priklicali božji blagoslov in božje varstvo na vas vse, kjer koli ste na svetu, da bi vas Bog vodil, ščitil, podpiral in varoval hudega, ter vas ohranil zveste sebi in nam. Po vseh cerkvah seje danes govorilo samo o vas, po vseh naših društvenih domovih se je danes predavalo o vaših potrebah, o vaših težnjah in o pomenu izseljstva za naš narod in vašo državo. Te dni je po vseh šolah vsa naša mladina posvetila posebne ure vašemu skrbstvu in ohranitvi domovinske ljubezni v mladih srebri do vas. Vse naše zveze, vsa naša društva so danes mislila in govorila o vas, vse časopise te dni se vas spominja, vam posvečuje več ali manj svojega dragocenega prostora, da bi Vam dokazalo veliko narodovo ljubezen, hvaležnost in zvestobo. Tako, vidite, bratje in sestre v tujini, misli, dela in skrbi vaša mati domovina za vas danes, na izseljensko nedeljo, ki je pa samo

“mir na zemlji”. In če človek sme simpatizirati s kom, je tukaj javno mnenje na strani Francozov in tudi “zvitih” Angležev. Dobe pa se tudi med Slovenci dobro ljudje, ki n. pr. njih simpatije bolj vlečejo z Nemčijo kot Francijo, menda samo zato, ker se je z Rusijo “spravila”. Kaj zadnja pravzaprav hoče in misli, po mojem mnenju nihče ne ve, in je ne moremo že v naprej aplavdirati. Je tam komunizem? Se li širi v Rusiji Panslavizem? Dvomim o enem in drugem. Slovan ne bodi ne v sreči in ne v nesreči po pomoč k najhujšemu tradicionalnemu sovražniku Slovanstva — Germanizmu — to je gotova stvar! Tako naj bo moje mnenje v prošlem letu o novi Ruski taktiki.

Tako sem Vam, g. urednik, povedal nekaj misli in dogodkov iz leta 1939. Za tekoče leto pa bi si želeli skoro vsi naši rojaki — “divji in pitani”, da bi Vas, č. g. Hladnik, osebno spoznali. Saj še nikdar Vas niso videli, pa kljub temu vsi poznamo “našega” Janeza — da našega! Kdor čita njegove številne dopise, razprave in zgodbe bo rekel vsak “to je lepo, kot zame napisano”, zato ste pa tudi naš in naš ostanete! In naš ostanete zato ker ste neizprosni in neutrudljivi pri velikem

Vašem delu, in končno ker ste si z besedo in kjer Vas ne poznajo pa z peresom znal osvojiti večino poštenih slovenskih sre. Ko čitam, opazujem in poizvedujem, mi pride misel v ospredje, da smo zadnja leta Slovenci širom Južne Amerike, bolj mirni, bolj zamišljeni, nekam bolj stvarni in preudarni. Vse bolj in bolj smo začeli biti ponosni in narodno zavedni Jugoslovani. In na drugi strani pa se lahko reče, da skoro nihče ne gre v večnost brez duhovnika; če ga ni bilo ravno pri pogrebu, pa so se potem sv. maše brale za njim; ne umirajo otroci brez krsta, se ne sklepajo zakoni brez blagoslova itd. — Odkar ste Vi, č. gospod, stopil na to zemljo izgleda, da je neka nema roka, ki nas vodi — k soncu, k luči, tako sem nekoč nekam zapisal. Prosim naj si nikdo iz med čitateljev, posebno pa prosim samega gospoda Hladnika, ne vzame te moje vrstice kot za “slavopetje” izseljenskemu duhovniku... Ne on tega ne išče in ne potrebuje; to so le moje misli in sodbe, ki spadajo tudi k opisanemu minulemu letu 1939em.

Vsem tistim, ki bodo čitali te vrstice čim več napredka in dobre volje v novem letu iz srca želim.

Zvedeli smo žalostno vest, da je odšel v večnost Mšgn. Olaižola, ki je 12. oktobra 1939. birmal v Rosariju naše otroke.

odmev vse tiste naše skrbi in ljubezni, katero vršimo v svoji dolžnosti do vas, kolikor jo pač moremo, kot revni in ubožni, in v kolikor nam naše skromne moči dopuščajo.

Družba sv. Rafaela kot mati slovenskih izseljencev

skupaj s svojo Izeseljensko zbornico vas danes v imenu slovenskega naroda in v imenu vaše države Jugoslavije iskreno pozdravlja. Vse izseljensko skrbstvo v Sloveniji vrši kot zaupnica vašega naroda v njegovem imenu za vas. Vendar vse vaše delo za vas pri tej organizaciji sloni na temeljni podlagi: "Nič za izseljence brez izseljencev". Zato nam je nujno potrebno vaše krepko sodelovanje pri vsem našem delu. Zato vas vabimo vse, da se kot člani pridružite Družbi sv. Rafaela v Ljubljani, tisti, ki ste pa iz Slovenske Kraine, da se pridružite Družbi sv. Rafaela v Črensovcih. Vsa izseljenska društva in zveze pa vabimo, da pristopijo kot člani Izeseljenske zbornice, da bodo tam pomagala z nasveti vršiti izseljensko službo za naše slovenske izseljence širom sveta. Le, če bomo pri marljivem delu s prijateljskim sodelovanjem vas in nas vršili to delo, bomo uspeli, drugače ne bo uspehov.

Bratje in sestre v tujini! Vaša mati domovina hrepeni in joka za vami. Ni vas pozabila in vas ne bo pozabila. Ostanite ji zvesti! Bodite lojalni podaniki držav, v katerih živite. Imejte radi svojo novo domovino kot svojo nevesto! Toda ostanite pa v zvesti ljubezni vdani tudi svoji materi, ki vas jeročila in katere kri ste. Nihče na svetu vam ne more zameriti, če ljubite svojo kri! Nihče vam ne more zameriti, če ljubite svojo mater. To pa je vse, kar vas domovina prosi. Bodite nam zato danes na izseljensko nedeljo, vsi, prav vsi, kjer koli stena svetu, ki čujete te besede, ali ki jih ne čujete, prav iskreno pozdravljeni v imenu vsega našega naroda in v imenu cele naše države Jugoslavije. Bog vas živi!

KULTURNA KRONIKA

Samopomoč, jugoslov. podporno društvo, je imelo redni občni zbor 28. januarja v prostorih GPDS Villa Devoto. Ugotovilo se je, da sedruštvo resno ukvarja z nakupom lastnega zemljišča. V ta namen razpolaga z vsoto 4000 pesov, ki so deloma posojilo, deloma društvena last. Izvoljen je bil sledeči novi odbor: Predsednik Alojzij Sterle, podpredsednik Jakob Truden, tajnik I. A. Podlogar, tajnik II. Jurij Kodela, blagajnik I. Anton Hace, blagajnik II. na prvo knjigo Franc Kastelic, blagajnik II. na drugo knjigo Franc Kukovič, pregledniki računov: Josip Mlakar in Anton Ules. Nadzorni svet: Vinko Lavriha preds., Franc Petrinčič, Franc Rožanec in Alojzij Ferkul.

Slovenska Krajina, jugoslov. izobraževalno in podporno društvo na Avellanedi, je imelo 11 febr. svoj prvi občni zbor, ki je

izvolil svoj prvi odbor v katerem je predsednik Preininger.

V **Sao Paulo** se je tudi to leto vršil slovenski tečaj, ki je bil zaključen s prireditvijo 20. januarja. Iz programa je razvidno, da so pripravili nekaj prav lepega. Poročila o uspehu nismo dobili. Prireditvev je bila namenjena tudi proslavi jugoslovanskega praznika Zedinjenja.

Slovenski dom je dobil nov odbor, izvoljen na občnem zboru 25. februarja. Predsedstvo je sprejel g. **Ciril Jekše**, podpredsednik je Franc Kovač, tajnik Ivan Hvala, podtajnica Vida Kjuder, blagajnik Franc Lakner, njegov pomočnik Štefan Mavec, gospodar Jože Švagelj, njegov pomočnik Jože Zlobec, knjižničar Branko Dreosi, dramatični odseč: Ivan Pahor, pevski: Silvan Pečenko, ženskiž Jelka Špacapan, naraščaj: gospa Marija Kjudrova.

Duhovniške vesti iz ljubljanske škofije. Na župnijo Dol pri Ljubljani je bil premeščen g. Franc Lovšin, župnik v Rakitni. — Župnija Hotedršica je bila podeljena g. Jožefu Ferkulju, kaplanu v Moravčah. — Imenovana sta bila: g. Ignacij Kunstelj, kaplan v Zagorju ob Savi, za upravitelja župnije Rakitne, in g. Ivan Špendal, župnik v Ljubnem, za soupravitelja župnije Dobrava pri Kropi. Premeščen je bil g. Anton Smolič, kaplan na Igu, za kaplana v Polhov Gradec. Upokojena sta duhovnika g. Andrej Magajna in g. Aleks. Martelanc.

Novi volivni zakon določa za Slovenijo 6 volivnih okrožij. Beograd, 7. januarja. V smislu sklepa zadnje seje ministrskega sveta dne 4. januarja je minister dr. Konstantinović izdelal končno besedilo novega volivnega zakona. Kakor vsi dosedanji osnutki, tudi ta določa, da se bodo prihodnje državnozborske volitve izvršile s svobodnim, enakim in tajnim glasovanjem

po volivnih okrožjih z državno listo. Najbrž bo v državi 50 volivnih okrožij. Slovenija je po tem načrtu razdeljena v šest takih okrožij.

Prvo volivno okrožje tvori Ljubljana z okraji Radovljica, Kranj Kamnik, Ljubljana-okolica in Škofja Loka; drugo volivno okrožje tvori Ljubljana-mesto; tretje volivno okrožje tvori Maribor z okraji Prevalje, Gornji grad, Slovenji Gradec, Maribor-levi breg; četrto volivno okrožje tvori Murska Sobota z okraji Murska Sobota, Dolnja Lendava, Ljutomer, Ptuj in Maribor-desni breg, peto volivno okrožje tvori Celje z okraji Krško, Brežice, Šmarje pri Jelšah, Laško in Celje; šesto volivno okrožje tvori Novo mesto z okraji Logatec, Kočevje, Črnomelj in Novo mesto. Poslanec se bo volil za vsakih 30.000 prebivalcev. Če bo višek prebivalstva večji od 30 tisoč, se bo volil še en poslanec. Na državni listi bo voljenih skupaj 50 poslancev.

Končni načrt volivnega zakona določa tudi državni odbor, ki je osrednji in vrhovni volivni organ. V njem bodo predsednik Stola sedmorice v Zagrebu, predsedniki Vrhovnih sodišč v Ljubljani, Sarajevu in Podgorici ter predsednik kasačijskega sodišča v Novem Sadu.

Zakonski osnutek določa izredno stroge kazni za volivne prestopke. Volivno pravico za državnozborske volitve bodo imeli vsi moški državljani, ki so izpolnili 21. leto starosti.

V **Ribnici** je umrl dekan Anton Skubic, eden najznačilnejših osebnosti in vrstah slovenske duhovščine, znan kot mož v javnem življenju, kot gospodarski buditelj naroda, kot vnet duhovnik, kot odličen govornik. Lani je slavil ob velikem navdušenju vernikov 25 letnico svojega dela v Ribnici. Sedaj je odšel po plačilo in sicer kar na naglo. Umrl je 5 januarja in ob silni vdeležbi naroda in duhovščine bil položen k večnemu počitku.

OPAZOVALEC

V Reki je bil imenovan za novega prošta dr. Ivan Regalati, doslej župnik cerkve Vseh Svetih (Kozala) in katehet na srednjih šolah. Imenovani uživa spoštovanje tako med verniki kot duhovščino in ga cenijo tudi slovenski in hrvaški duhovniki.

V Sveti Luciji so imeli letos na god svoje svetnice posebno zadoščenje, ko so videli lepo delo prenovitve cerkve. Že pokojni župnik Jože Abram je začel z delom. Umetnik Kralj je vse načrte izdelal in v najnujnejših stvareh žetudi izvedel, toda delo je zastala. Sedanji župnik Janko Premrl se je dela znova lotil na podlagi izdelanih načrtov. Cerkev je dobila nov tlak, novo obhajilno mizo, stranska oltarja iz belega marmorja, spovednici, ki sta pravi umetnini zase, krstni kamen, strop poslikan z umetnimi slikami apostolov in svete Lucije.

Vse delo še ni popolnoma dovršeno, toda dovolj, da so imeli verniki za svoje proščenje veliko zadoščenje.

Zbiranje bakra. Vsi tisti, ki imajo več kot dva kilograma bakra, morajo to prijaviti pristojnim občinskim oblastem. Sedva občine ne bodo zbirale baker, ne da bi ga ljudem odplačevale. Vsi lastniki bodo, kakor napovedujejo, dobili zanj primerno odkupnino. Prav podoben odlök je bil izdan tudi za železo in jeklo, razlikuje pa se od prejšnjega le v tem, da mora vsak prijaviti te svoje zaloge, čeprav jih ima morda manj kot dva kilograma.

Vreme je znorelo. Božični prazniki so bili lepi, malo oblačni. Na Štefanovo je oblačnost postajala gostejša in v sredo 27. decembra je v hribih začelo snežiti. Popoldne pa je pritisnila huda burja. Zanašala je snežinke s Trnenske in Kraške planote do Gorice in Trsta. Ker je vedno močnejše brila, je razgnala oblake in razvedrila nebo. V četrtek in petek smo imeli sončna, toda močno vetrovna in mrzla dneva. Toplomer jenapravlil prav vratolomen preokret. V sredo je kazal še do pet stopinj nad ničlo, naslednji dan smo imeli pa v raznih legah od pet do dvanajst stopinj pod ničlo. V Breginju na Kobariškem je bilo v sredo nekaj stopinj nad ničlo, v četrtek pa devet stopinj pod ničlo, pri Sv. Luciji je padec znašal kar 12 stopinj, od pet nad ničlo na sedem pod ničlo. V četrtek smo imeli v Gorici šest stopinj pod ničlo, v petek pa že deset stopinj pod ničlo. V Trstu divja burja. Tudi po Krasu, po Vipavski dolini in tudi v Gorah razsaja burja neugnanka, ki prodre v najbolj zavarovane kotičke in pretrese kosti. Imamo najbolj mrzle dneve v letošnji zimi, saj javljajo, da je mraz ponekod, n. pr. v Podbrdu že 16 stopinj pod ničlo, na Sveti gori 14 stopinj pod ničlo.

Ravnateljstvo za rudniško industrijo. Pred kratkim je bilo v Italiji ustanovljeno tudi generalno ravnateljstvo za rudniško in topilniško industrijo. To ravnateljstvo bo imelo nalogo gledati v prvi vrsti na to, da se proizvodnja v obstoječih podjetjih poveča, kajti kdo ve, kaj utegne v bodoče še priti tudi nad Italijo. Njena naloga je tudi preiskovati in odpirati nove rudnike, kjer bi se izkazalo, da bo podjetje količkaj neslo. Pod upravo glavnega ravnateljstva za rudniško in topilniško industrijo bo prišlo približno 4000 rudnikov in topilnic, v katerih je zaposlenih okoli 150.000 delavcev. Na železarsko in premogokopno industrijo odpade okoli 1000 podjetij s približno 100.000 delavci, ostalo pa na druge panoge industrije.

Zgornja Branica. Sedemnajstletno Milko Štemberger jebik tako močno poškodoval, da je njeno stanje zelo nevarno. Bik se je sam odvezal in pridrvel na dvorišče, uboge Milka ni imela nič časa, da bi se pravočasno umaknila v hišo.

Gornje polje. Naša tovarna za cement, ki nosi sedaj naslov "Cementi Isonzo", stalno dela in svoj obrat še povečuje.

✠ **Msgn. Ivan Slavc** je umrl 31. jan. v Trstu. Pokojni je bil zelo zaslužen mož.

Cerkno. Dosedanji naš občinski komisar dr. A. Grillo je odstopil. Na njegovo mesto je imenovan kot začasni občinski upravitelj g. A. De Podesta, tukajlnji lesni trgovec, ki je svojčas nam že županoval.

Smrt znanega podjetnika. Na operaciji je v Trstu umrl g. Edvard Martiroli, ki ga je kot gradbenega podjetnika poznala skoro vsa dežela. Dosegel je 59 let. Ob času gradnje bohinske železnice je prišel kot mlad delavec iz starih pokrajin v Solkan, kjer je pozneje ustanovil stavbno podjetje. Po vojni je svoje podjetje močno razširil. Najprej je obnavljal zlasti v Solkanu in vojni-porušene hiše. Potem se je lotil večjih in občinskih del. Prevzel je gradbo novih cest in oskrboval omrežje državnih cest po deželi. Največje njegovo delo je pa bila zgradba svetogorskega svetišča in samostana. Bil je delaven mož in je zaposloval najraje naše ljudi. Zlasti Solkanci ga bodo ohranili v dobrem spominu, kajti nikoli ni bil nacionalno prenapet. Pokopali so ga na Sv. gori.

Drzni rojarji. V Raztožnem pri Mirniku v zapadnih Brdih so zakrinkani roparji vdrii ponoči v hišo posestnika Franca Sirka, ki biva na samem. Z orožjem v roki so zahtevali: "Denar ali življenje!" Odnegli so 900 lir denarja. — Pri Kodermacih, župnija Kodermaci ob Idriji v Benečiji, so vdrli najbrž ravno isti zločinci v neko hišo in tudi kričali na gospodarja: "Denar ali življenje!" Mož je omedlel in padej po tleh. Rojarji so ga pričeli breati in suvati z nogami. Ker se pa ni več gnil in ni dal znakov življenja, so se preplašili in zbežali. Z nezavestjo je ubogi kmet rešil svojo gotovino.

Duhovniške vesti. G. Jožef Vodopivec, dekan tolminski, je bil od sv. očeta znova imenovan za tajnega komornika z naslovom monsignor. Enako odlikovanje sta znova dobila g. Ernest Galupin, župnik v Romansu, in g. Fr. Balaben, dekan v Krimnu.

Tržič ob morju. Naše sloveče ladjedelnice delajo s polno paro. Sedaj je v njih zaposlenih okoli 7000 delavcev, zato se je brezposelnost v Furlaniji zelo zmanjšala. Delavske plače so razmeroma dobre; srednja mezda znaša okoli 3 lire na uro pri 48 urnem tedniku, tako da srednji delavec zasluži mesečno okoli 600 lir. Specializirani delavci pa dosežejo 40—50 lir dnevno. Vtej smeri se odpirajo mlademu rodu zaradi rasti italijanske industrije nove možnosti za obstoj. — Pri nastavitvi imajo prednost delavci, ki dokažejo, da bivajo vsaj že 6 mesecev v občini Tržič, potem pa delavci iz tržaške pokrajine. Nekatere vasi, ki so oddaljene od Tržiča komaj uro hoda, a spadajo pod goriško deželo, si zelo želijo zaposlenja v tržičkih ladjedelnicah, kajti ti kraški kraji so zelo revni. Zvedeli smo, da se sindikalna oblastva v Gorici trudijo, da bi ta zapora padla, kar bi bilo mnogim pasivnim kraljem na Krasu v veliko pomoč.

Škofje pri Gorjanskem. Tu je pred dnevi umrla v visoki starosti 82 let Marija Suban. Pred štirimi leti si je zlomila nogo. Zdravniki so ji prigovarjali, naj

Oni dan se je zbrala vesela družba pri Čotičevih na Paternalu na lepem godovanju.

gre v bolnišnico. Ona pa ni hotela o tem nič slišati in se je sama zdravila doma. Kljub visoki starosti je povsem okrevala. V zahvalo je šla potem na Sv. goro in na Mirenski grad peš brez palice, v eno uro oddaljeno oGrjansko pa je redno hodila k sv. maši. Naj bi bila za zgled mnogim, ki bivajo v bližini cerkve, pa jenikdar ne vidijo od znotraj.

Šturje. (Desetletnica fantovske Marijine družbe). Pred desetimi leti je bilo. Zunaj je bilo kakor iz škafa. V zvoniku so lepo pritrkavali. Na koro so bučale orgle in pevski zbor, pomnožen z goriškimi slavčki, je ubrano prepeval. Cerkev je bila natlačena. S prižnice jedonel glas domačega pridigarja, ki je šel iz srca v srce. 47 fantov je stalo pred obhajilno mizo. Vse ovire so premagali, njihove iskrene misli so hrepenele k visokim idealom, k čim večji popolnosti in k zvestemu izpolnjevanju verskih dolžnosti. Doseči so hoteli ta svetli cilj v novo ustanovljeni fantovski Marijini družbi. Na praznik Brezmadežne, 8. dec., je družba obhajala svoje prvo desetletnico. Do sedaj je v svoje vrste sprejela že 85 fantov. S svojim vnetim delom je mnogo pripomogla, da je versko življenje v župniji tako cvetoče. — Našemu župniku gospodu Srečku Gregoreu se jepo več tedenskem zdravljenju zdravje toliko zboljšalo, da v veliko veselje vseh faranov zdaj že zopet lahko mašuje.

Šmarje na Vipavskem. Dvajsetletni fant Milan Poljšak iz Vrtovč je pri delu na domačem zemljišču zadel ob neko razstrelivo. Vrglo ga je v zrak in močno ranilo po glavi in po vsem životu. Kljub skrbni negi v bolnišnici je zgubil eno oko.

PREKMURSKÉ NOVICE

V Lendavi na domu poslanca dr. Klara se je izvršila lepa slovesnost blagoslovitve hiše in vstoličenja Srca Jezusovega.

Jerič Ivan, dekan v Turnišču, je bil odlikovan z jugoslov. krono 4 stopnje. Zasluzil je to odliko zlasti v nevarnih časih boja za prekmursko Slovenijo, ko je bil večkrat v smrtni nevarnosti.

V Veliki Polani se je vršil 5 dnevni misijon v decembru, ki je bil zelo lepo obiskan; vodil ga je salezijanec Törner iz Veržeja.

V Polani se je vršil gospodinjski tečaj. **V Bogojni** je umrl Maučec Franz, oče celjskega profesorja Maučec Joška in gospe Klare Hajdinjakove, ki žive na Avellanedi. Naše sožalje.

Gospodarski tečaji so se vršili po nalogu banske uprave v sledečih krajih: na Tišini, v Rakičanu, Bodoneih, Pečaroveih, Martjancih, Rogaševih, Šaloveih in Križevih. Predavanja so bila o: vzreji nade živine, kulturno in socialno življenje

slovenskega kmeta in varvanje zdravja pri živini.

Prekmurske novine preidejo v last fiskovnega društva Katoliške Akcije. 25 let je bil duša tega lepega narodnega lista urednik, duhovnik Klekl Jožef. Lačen je bil, v nezakurjeni sobi je pisal pri skromni petrolejki, vse svoje imetje je žrtvoval, ves svoj čas 26 let je daroval na oltar slovenske narodne samostojnosti in boljše bodočnosti. Danes izhajajo v 4000 izvodih. Urednik se je odločil, da sedaj izroči Novine v last Tiskovnega društva Kat. Akcije, kar je javljeno v novoletni številki. Mnogi rojaki Jožefa Klekla osebno poznate, o njegovih neprecenljivih zaslugah pravega duhovniškega srca pa ve vse samo Bog, ki je njegovo delo čudovito blagoslovljal, lahko rečemo s čudeži.

Krog. Titan Janez, akademik, ki se je 7 let mudil v tujini, zlasti v Franciji, kjer so ga nekateri smatrali za vnetega komunisto, objavlja v Novinah svojo izjavo, s katero pametno pove, kakšno more biti stališče do nekaterih prevratnih novotarij. Prizna, da je prav ta pot do preureditve krivičnega sedanjega reda najbolj bližja v združništvu.

V Cankovi je dograjena nova šola, ki je ponos občine. Stala je 600 jezero Din. V staro šolo v Cankovi je hodil urednik Novin Klekl. Novo šolo je zgradil stavbenik Sraka iz Sobote.

Mura je za Božič tako zmrznila, da so se ne le sprehajali, temveč tudi vozili po njej.

V Beltincih se postavijo čebelarji, ki imajo svoje društvo, ki je imelo občini zbor 14 jan.

V Lendavi je bil ustanovljen mešani zbor, ki se že pridno vadi v petju.

V Gomilicah je umrl I. Bakan, oče Jožeta Bakana, župnika v Zagorskih selih.

V Renkovcih je umrla Koren Ana.

V Črensovcih je bila razstava dobre ga tiska. Za Tri Kralje so igrali prelepo igro Trije Kralji.

V Bogojinu se pohvalijo, da tako lepega petja niso za Božič še nikoli imeli kot to leto. Mešani zbor je vadi Ignacij Maučec.

V Kobilju so za Božič v šoli priredili lepo igro.

V Beltincih je grofica dala prenoviti oltar. Delo je izvršil Cuderman Stanko iz Kamnika.

Gasilci v Tišini. Pred kratkim je gasilska četa v Tišini kupila novo gasilsko zastavo, katero so blagoslovili v tišinski cerkvi. Blagoslovitvi je prisostvovalo večje število gasilcev in okoliških gasilskih čet. Po blagoslovitvi je imel dekan gosp. Krantz govor. Nato je bila slavnostna seja uprave gasilske čete, kateri so prisostvovali tudi ostali odličniki in predstavniki gasilstva v Prekmurju.

Knjižnica v Delavskem domu. Na posredovanje podružnice ZZD v Murški Soboti je Delavska zbornica v Ljubljani odprla v Murški Soboti knjižnico. Knjižnica ima lepo izbiro knjig, ki se bo časoma še povečala. Knjižnica je javna in se nahaja v Delavskem domu. Odprta je vsak torek in petek od 16—18.

Razburjenje zaradi požara. Na Radgonski cesti v Murški Soboti je pri Josipu Balaziču nastal ogenj. Vnelo se je žaganje, ki je obdajalo električno črpalko. Dvignil se jegost dim in povzročil pri stanovaleh precejšnje razburjenje. K sreči pa so ogenj takoj pogasili in ni bilo nobene škode.

Mraz noče popustiti. Prekmurju sneg ni preveč naklonjen in redkokdaj zapade visok sneg. Največ kart ga pade le toliko,

da zemljo dobro pobeli in zaradi tega smučarski šport nima posebne bodočnosti v Prekmurju, tembolj pa je razvito kolesarstvo, ki ne preneha niti pozimi. Kolesa so vedno na cesti poleti in pozimi, pa tudi v najhujšem mrazu. Kljub tanki snežni odeji pa mraz prav nič ne prizanaša Prekmurju. Letošnja zima je precej huda in jo primerjajo zimi 1929-30, kar potrjujejo tudi meteorološki podatki. Do sedaj je bil najmrazlejši dan 28. december, ko je živo srebro zdrknilo na —22.1. Nato je mraz malo popustil, vendar je toploter še nekaj dni pokazal okrog —18 do —20 stopinj Celzija. Po novem letu je bilo že malo boljše, ko je nenadoma v ponedeljek 8. januarja pritisnil mrzel val in živo srebro je padlo na —21. Vse kaže, da mraz še ne bo odnehal in bo verjetno naredil tudi občutno škodo, posebno na sadnem drevju in vinski trti.

Blejski kraljevi dvorec so podrl in bodo spomladu zgradili novega v alpskem slogu.

Ljubljana je razdelila svojim uslužbenecem kot božični dar 700.000 Din.

Lesna trgovina v Jugoslaviji, zlasti v Sloveniji je močno oživelela. Finska je bila namreč največji konkurent Jugoslavije na lesnem trgu. Sedaj so se zato odprla razna tržišča, ker je finska lesna trgovina ustavljena in tudi, ker je lesen važen material za vojno, posebno smrekov, ki se rabi za izdelavo rastrelil kot celuloza.

Ajdovec na Dolenjskem je slavil 150 letnico svoje fare, ki so jo proslavili z lepim misijonom.

Iz Kostanjevice na Krki zvemo, da trka glad na vrata, ker je dvojna povodenj vničila skoro ves pridelek v preteklem letu.

Slivnica pri Celju je dobila prepotrebni vodovod, ki ga je zgradila s podporo higijskega zavoda.

V Dobravi pri Podnartu je nenadno umrl priljubljeni župnik Jože Rogelj. Bil je velik dobrotnik siromakov, tako da ni imel kaj zapustiti. Posebno z ljubeznijo je skrbel za cerkveno petje in za cvetje.

V Begnjah pri Cerknici je zasvetila banovinska elektrika 16 nov. Na potu med Begnjami in Brezjem je že skoro dovršen nov most, ki je največ zasluga poslanca Gabrovška.

V Šempetru pri Novem mestu so na dan Brezmadežne prvič videli novo moštranec, ki jo je cerkvi podaril monsign. ar. Hudal, naslovni škof, sedaj ravnatelj zavoda Anima v Rimu. Njegov oče je bil namreč doma v Šempetru, od koder je odšel kot čevljarški pomočnik v svet in se poročil v Gradcu. Ta sin, ki je dosegel škofovsko čast, se je ob 30 letnici mašništva domislil rojstnega kraja svojega očeta in mu poslal ta lepi dar.

Srne rešile izgubljenemu otroku življenje. Petletni Matiček, sin posestnika Alberta Toplaka, ki ima svoje posestvo visoko v bregu nad Podkorenem pri Radečah, se je popoldne pred svetim dnevom sankal s svojimi starejšimi bratci in sestricami. Ko se je zmračilo in bi se morali otroci vrniti domov, je Matiček izgubil. Bratci so ga iskali in iskali, toda zaman; tudi doma ga niso našli. Matička so takoj začeli iskati starši, hlapec in dekla. Ker pa je divjal hud snežni vihar, ki je zabilasal vsako sled, je bilo vse iskanje zaman; čeprav so ga iskali vso noč in nato še tri dni. Na Šentjanžvo popoldne pa je domači pes, ki so ga imeli s seboj, nenkrat začel lajati in teči proti gostemu grmičevju ob robu gozda, oddaljenega od Teplakov domačije kakih pet kilometrov.

Moški so jo ubrali za psom, ko so se pa približali hosti, je planila čez jaso čredica srn. Takoj nato so zaslišali iz grmičevja otroški jok in kmalu so zagledali pred seboj izgubljenega Matička. Ležal je na suhem v majhni jami, nastlani s travo in smrekovimi iglicami. Matiček je bil sicer močno oslabelel, vendar pa čisto zdrav, brez vsake poškodbe in ozeblin. Pripovedoval je, da se je na sveti večer pri sankanju izgubil, zašel v grmovje intam obtičal. Ponoči so prišle srne, ki so brez strahu polegale okrog njega in ga grele. Matiček bi gotovo zmrznil, saj je bil tri dni v gozdu brez vsake hrane, če ga ne bi grele srne. . . **Umrl** je najstarejši slovenski frančiškan **P. Andrej Golob.** Star je bil 78 let. Rojen je bil na Štajerskem. Deloval je nekaj časa tudi v Kostanjevici pri Gorici.

V Šent Lovrencu na Dr. Polju so aretirali požigalca A. Koražija, ki je zanetil 38 požarov.

V Apačah je napravila veliko škodo svinjska kuga.

Metlika. Prošlo leto je odšlo mnogo ljudi na sezonsko delo. Vrnili so se prav veseli, toda neki... jako shujšani.

Slovinci v Kanalski dolini (pod Svetimi Višarjami) so menda tudi nekateri glasovali za Nemčijo. Bila je pomota, ker prebivalstvo kanalske doline je skoro izključno slovensko, Nemcev je le nekaj prav malega. Le kaj naj bi oni iskali na Nemškem?

Slovenski rudarji so v decembru mesecu dosegli novo povišanje plače. Že v novembru jim je Trboveljska premogovna družba povišala za 50 odstotkov, v decembru pa so dosegli novo povišanje 3—10 odstokov. Tik pred Božičem pa se je pričela nova stavka, ki se je izkazala kot neopravičena in je posegla vmes oblast in stvar uredila.

V Moravčah in Kresnicah je o Božiču že svetila elektrika. 23. dec. se je izvršilo slovesno priključenje novih vodov na KDE (kranjske deželne elektrarne).

V Doberniški občini v Svetinjah je zrastle šole. Občina se je branila, toda kmetje so sami pljunili v roke in 18 se jih je zložilo da so zgradili poslopje, da ne bo treba otrokom hoditi eno uro daleč v Dobernič.

Ljubljana gradi. V preteklem letu je bilo zgrajenih 193 stanovanjskih hiš s 618 stanovanji. V prejšnjem letu je bilo zgrajenih le 394 stanovanj. Stale so vse lani zgrajene hiše 47 milijonov Din.

Obisk se imenuje nova slovenska mesečna revija, ki obeta postati najboljši družinski list v Sloveniji. Cena je 72 Din letno. Za nas bi stal kakih 8 \$. Če kdo želi, naj se javi, da se mu revija naroči.

Jožef Borštinar, biseromašnik je v svojem 90 letu končal svojo življensko pot. Po uspešnem kaplanskem delovanju je bil imenovan za župnika v šen Petru pri Novem mestu, nato pa na Raki. Za leta svojega pokoja si je izbral šent Vid nad Ljubljano.

Za novega finančnega ravnatelja v Ljubljani je bil imenovan Josip Mozetič, rojak iz Trsta.

Ivan Doberšek, duh, svetnik v Slov. Bistrici je zaspal v Gospodu, star 75 let. 32 let njegovega blagoslovljenega dela je daroval svojim vernikom v Sevnici.

V San Paulu v Braziliji je več naših rojakov dosegel lep položaj. Prav posebno spoštovanje uživa Franjo Paternost, po čigar uspešnem delovanju je zrastle že marsikatera hiša v ponos tega vele mesta. List "Folho de Estado" je objavil Paternostovo sliko in precej obširno pisal o

zaslugah, ki si jih je nabral ta naš cenjeni rojak za San Paulo in Brazilijo, ki je tudi med najzvestejšimi naročniki naše revije. Vsem Slovincem v južni Ameriki je to v ponos in mu zato iskreno častitam.

V Brancu pri Vipavi je umrl 58 letni Jožef Rehar, dober gospodar in skrben oče. Dva sina, ena hčer in žena žalujejo doma, dve hčeri sta v Argentini.

V Šent Vidu pri Vipavi je umrl župnik Jane star 64 let. Doma je bil iz Novega mesta. Skoro 30 let je župnikoval na Colu. Pred tremi leti je omagal. Bil je vzoren duhovnik in so ga iz srca ljubili vsi, ki so ga poznali.

Na Ljubevču pri Idriji je umrl 85 letni bivši veleposvetnik Kajetan Premrov pl. Premerstein.

Seznski delavci, največ v Nemčiji, so lani zaslužili 31 milijonov Din. Skozi Maribor se je vrnilo čez 12.000 teh delavcev.

V Ljubljani je izdihnil kanonik Jožef Šiška star 79 let. Bil je vzoren duhovnik, mnogo zaslug si je pa pridobil tudi kot gospodarstvenik in je bil desna roka rajnega nadškofa Jegliča pri financiranju prve slovenske gimnazije v Šent Vidu.

Muzejsko društvo v Ljubljani je praznovalo 100 letnico obstoja. Najbolj viden sad njegovega dela je ljubljanski muzej. Nепrecenljive so njegove zasluge za zgodovino Slovencev.

Sezonski delavci iz Nemčije so se vrnili do Božiča, razen kakih 500, ki so ostali čez zimo. 4000 jih je prišlo v Mursko Soboto.

Slovenska univerza, ki je dobila v 16 letih svojega obstoja od države samo pol milijona Din, jedobila v zadnjih 4 letih

16 milij. Din podpore, da si uredi vse svoje potrebne prostore. Zasluga gre seveda dr. Korošcu, ki ga je zato ljubljanska univerza imenovala za "častnega doktorja" ob proslavi 20 letnice univerze.

30.000 jablan je podarila hrvatska banovina iz drevesnice v Modriču tistim bosanskim okrajem, ki so bili priključeni hrvatski banovini, da bodo ostali kot trajen spomin na ta dogodek. Zasajene bodo na javnih parkih, ob cestah in v šolskih vrtovih.

Djakovska škofija, sedež slavnega škofa Štrosmajerja, velikega graditelja jugoslovanske edinosti, je proslavila 700 letnico obstoja 7. decembra.

Metlika. Dne 20. dec. smo pokopali posestnico Marijo Simončič iz Drašč. Naj počiva v miru. — Dne 24. dec. pa je naglo umrl Anton Vrviščar iz Metlike, kateri je do polnoči še delal kot čevljar, nakar mu je postalo slabo in je umrl star 45 let. — Dne 24. dec. so se udarili lovci iz Karlovca in divji lovci na Hrvaškem na Vel. Vrhu pri Kamanju. Lovski čuvaj je ustrelil enega na mestu do smrti, drugega pa težko ranil. Kakor znano, se Hrvati upirajo in nepustijo lovem loviti po loviščih in zahtevajo prost lov tudi za kmete. — Pogrel je Badovina na Ostrižu pri Radovici. Dne 26. dec. ponoči je izbruhnil ogenj v valjčnem mlinu zraven hiše; ogenj je upepelil mlin, gospodarsko poslopje; zgorel mu je tudi 1 avtomobil. To je že tretji požar pri Badovincu. Škoda je krita z zavarovalnico. — Izredno dobro je bila obiskana igra na praznik 26. dec. Dvorana je bila nabito polna gledalcev, katerim se je igra, kakor tudi izvajanje zelo dopadlo.

† Dne 9 februarja je preminil v Córdoba, ob težki avtomobilski nesreči v mestu Mialet Massé, priljubljeni **Msgr. Andrés A. Olaizola**, ki je vsem našim izseljencem ostal v neizbrisnem spominu — ob priliki podelitve sv. birne naši deci 12. oktobra lanskega leta v Rosariju. Pokopan je bil na rosarijskem pokopališču Salvador, v soboto 10. februarja, ob silni vdeležbi vernikov in naroda.

Vimenu naše Kolonije se je žalovalec pridružil naš konzul g. Rubeša.

Blagemu pokojniku, ki se je v premnogem dušebrižniškem udejstvovanju zanimal tudi za naš vseljeni svet in imel za nas toliko spoštovanja, želimo naj v miru počiva!

ne ogromni brtavs pred Miroljuba. "Onole zadnje četrt pa vzemite, milostni kralj, kot povzročitelj današnjega lova; tole bedro naj si privošči kraljica, oni kos dam Miškotu; a če bi tudi strica Lakotnika obšla želja po mesu, naj se loti onele glave, če pa ne, pripade tudi ona kot blago brez lastnika Vašemu Veličanstvu. Za sebe pa, milostni kralj in gospod ne prosim ničesar drugega, kakor da mi prepustite vse štiri noge; žilave so in kitaste in se mi že kar sline cedé po njih!"

Miroljub se je zadovoljno nasmehnil in pogladil svojo brado, rekoč: "Povej mi, Zvitorepka, kdo te je naučil, da znaš tako primerno deliti?"

"Hm, ni klev, da ne bi znala," odgovori Zvitorepka, "ni lažjega kakor to, milostni kralj! Ali ga vidite tamle, glumpca, kako žalostno se drži v svojem škrlatastem suknjiču?..."

Volkova krvava glava
je bila záme šola zdrava!"

KAKO JE VOLK RIBE LOVIL.

Pritisnila je ostrá zima, da je zeblo kamne ob cesti. Zabreklo obličje polne lune je plavalo po nebosklonu, ki je bil jasen ko ribje oko; nebrotne zvezde so se iskriale in trepetale, kakor da jih stresa silen mraz; po drevju in grmovju se je bleščalo ivje...

In takrat je dejala Zvitorepka pretrganemu volku: „Hajdi na lov, brate volk, današnja noč se bo dobro ribarilo!“

LISICA ZVITOREPKA

Pastir, ki je čuval živino jo je krepelil. Toda Zvitorepke to ni zplašilo, ampak stopicala je dalje s svojim plenom, četudi je bila goska precej težka. Pastir je zopet pobral sklestek, sledeč lisici, ki ga je izvabljala dalje in dalje po polju in dobravi. Šele tedaj se je presenečen ustavil, ko je zaslišal, da bik neznansko rjove in muka.

Miško in Lakotnik nista rok križem držala. Rjoveč medved je popadel bika za šinjak s svojimi težkimi šapami, a spretnejši volk se mu je medtem zaprašil pod golf. Hripaje je telebnila, preplašena žival na tla in zmagoslavna napadovalca sta jo vlekla proti gozdu. Ali to delo je bilo prav težavno, zakaj uplenjeni bik je bil težak in pot je držala navzgor in navzdol, čez griče in globine, preden sta korenjaka prisopihala s svojim plenom do Matjaževe peči.

Zvitorepka je medtem použila v mirnem kotičku svojo gosko, a ko se je najedla do sitega, je z zadovoljnim sreem ubrala pot pod noge in dospela pred kralja prav tedaj, ko sta njena tovariša privlekla ogromni svoj plen.

Miško je sopihajoč ogovoril vladarja: "Evo Vam tečne pečenke, kraljeva Visokost! Pa je bil res težaven lov, še zdaj se potim prav po medvedje!... Dovolite torej, da se malec oddahnem in počijem; medtem pa naj Lakotnik bika razkosa! Toda k obedu me ne pozabite poklicati, bratran moj kraljevski!"

Miroljubu je bilo to pogodu in velel je volku, naj lepo po pravici razdeli plen. Volk se je radostno obližnil in se spravil na delo; toda mudilo se mu ni nič kajnik

posebno, kajti gledal je le na to, kako bi se prav izdatno okoristil s svojim posiom. Saj je že stara stvar, da odpade pri razkosovanju tu košček, tam spet griljčje sree in pljuča, obisti in jetra in kar je še več take drobnjave, vse to si more mesar privoščiti, ako ni preneroden. Tako je tudi volk med razdevanjem pohlastal vse, kar se mu je zdelo odveč in na poti. Ko je izvršil svoj posel, je prinesel kose pred kralja.

"To je za Vas, milostni kralj", jame Lakotnik besedičiti, "ono tamle pa je Miškotovo; mehko stegno sem odbral za kraljico, záse pa sem prihranil tale kos. Precej velik brtavs se mi ga je usekalo, toda saj ga ne pojem sam, ampak deliti ga hočem z ljubo ženko in z gladovnimi otročiči."

"Te že naučim deliti, požeruh ti presneti!" zarjove kralj ter založi volku s šapo tako silno za uho, da se mu kar klobuk, povesi in se curkoma kri ulije. Tuleč jo odkuri volk v gozd, odkoder poželjivo opreza izza ogromnega štora, ali ga kralj vendarle pokliče k obedu in mu privošči vsaj nekaj koščic. Toda kralj se prav nič ne zmeni za oprezujočega stradača, ampak mrmra le nekaj predse v brke. Naposled pa se obrne k lisici ter ji veli: "Razdeli plen ti, Zvitorepka!"

Povsem hladnokrvno prevzame lisica kočljivo opravilo. "Nič ti ne tekne boljše, kakor če prideš že sit k veljakom v gosti!" si misli in stopi pred Miroljuba.

"Vam, svetli gospod, ki ste naš dobri kralj in gospodar vsemu gozdu, Vam gre vsekakor najlepši kos, ki si ga je Lakotnik zase izbral", beseduje lisica in odri-

Volku je bilo to prav pogodu, zakaj okusne ribice, ki jih je bila lisica zadnjič napražila, mu niso šle iz glave. Napotil se je samodrug ven in strupeno zimo in hodila sta po opolzem snegu dalje in dalje, dokler nista dospela do ribnika. Voda je bila sicer zamrzla prek in prek, toda logar, v čigar najemu je bil ta ribnik, je prebil na enem mestu led, da so dekile mogle zajemati vode; in prav zato je ležala na bregu lesena vedrica. Lisica je bila vse to dobro ovedela in izvohala; privedla je torej volka k luknji, zvalila vedrico bliže ter jo privezala volku na rep.

Lakotnik se je čudom čudil in naposled vzkliknil: "Kaj zlomka delaš, kuma?..."

A Zvitorepka ga je čudom pogledala tako očitačije, da se je kar zdrzil; zato je tiho in ponižno dostavil: "Mila mi kuma, čemu mi bo ta lična škatlica na repu?"

"S to pripravo se lové ogórji," dé Zvitorepka; "na ta način jih poloviva kar vse naenkrat. Zdaj pa le lepo zlagoma pomoči rep v vodo in čakaj mirno, da bo vedrica polna rib!"

Lakotnik je pomolil rep z vedrico vred v luknjo in ledu, in mrzla voda se je zgrnila nad tem čudnim sakom. Lisica pa je šestoviličila okoli ribnika, mrmala nekaj nerazumljivega predse ter zdaj pa zdaj zapuhala tja po ledu: "Šššš! šššš!"

"Kaj šmenta pačenjaš zopet, Zvitorepka?" jo vpraša volk.

"Saj vidiš, da ti ribe zganjam," ga pouči lisica; "le potrpi še majčkino, a kadar te zasrbi rep, mi pa povej!"

"Oh, vedrica je grozno težka; poglej, poglej, ali se je že nalovilo dosti rib!"

Zvitorepka stopi bliže, pogleda skozi led in vzklikne: "O jemnasta, vse črno jih šviga okoli repa; najmanj trideset jih je že v vedrici. Baš zdajle je zopet priplaval ena, in kako velika — ščuka je, ščuka! No, zdaj pa le potegni vedrico kvišku, volk!"

Lakotnik se je uprl z vsemi štirimi, da bi vzdignil vedrico. Glasno je zapraske-tala in zaškrtala nova ledena skorja, toda zdobila se ni; volkov rep je tičal v nej trdno kakor zagozda.

"Pst, striček volk!" pošepeta lisica; "počakaj še nekaj hipov: pripodila se je pravkar tropa postrvi, gotovo jih je sto; tudi te morava ujeti! Le lepo tiho drži, da je nama ne upehajo!"

Lakotnik je nehal vleči, a Zvitorepka je besedičila tako dolgo, dokler se ji ni zazdelo, da je led že dovolj debel in močen.

Danilo se je že in rdeči trak je pozlatil planine, ko je lisica vnovič opomnila odrevenelega ribiča: "Zdaj pa že dosti dolgo čakaš; gotovo si se že naveličal! Potegni terej vedrico iz vode!"

Volk je vlekel, kar se je dalo, toda vedrice ni mogel nikakor dvigniti. "Oh nesreče, predolgo sva čakala; nabralo se je toliko rib vedrici, da je sama nikdar ne izvlečeva. Oj, da bi nama prišel kdo pomagat!"

Volk je napenjal vse svoje moči in se zaletaval, da mu je pót curkoma lil po čelu in sencih; toda bilo je vse zaman.

"Le nikar se mi tako ne muči, brat moj mili; čak', pokličem na pomoč!" ga je potolazila lisica in odkurila proti selu. In res, Lakotnik je povsem mirno čakal pomoči, a to mu niti na um ni prišlo, da bi mu lisica uteknila naplesti kako novo gorje ter da gre zdaj prav za prav samo za njegov rep, če kmalu ne odmoči gorki jug debelega ledú.

Naposled — minila je že debela ura — je zagledal od daleč lisico, ki je nagloma tekla sém od sela, držeč v zobeh pečenega

kopunčka. Posmuknila ga je bila materi županji iz kuhinje in je tekla z njim že črez širono polje, ko jo je zagledal gospodar ter jo ulil s hlapei in psi za predrzno tatico.

Lisica je sicer tekla, kar so ji dale noge, a vendar 'so ji bili psi gmalu za petami. Razjarjena ščeneta so ji lajala in bevskala že prav tik za hrbtom, a na griču so se tudi že prikazali hlapei s kosami in cepei. Zvitorepka si ni pomišljala dolgo, marveč je planila naravnost na led in nagloma oddrsala črez ribnik. Mimo vihraje pa je viknila zasmehljivo volku: "Drage bodo ribe, drage, brate Lakotnik — popi-čáš jih s svojo kožo!"

Lisica je izginila onstran ribnika v goščavo, a volk je ostal priklenjen na ledu, sredi svojih neprijateljev, ki so se zgrinjali od vseh strani nanj, ne da bi se brigali za lisico. Groza je prešinila Lakotnika; s podvojeno močjo je vlekel svoje primrzlo omelo, toda vse zaman — niti za las se ni krenilo.

Tedaj pa je pridrevil do ribnika prvi hlapec; z visoko povzdignjeno koso je planil na volka, a na opolzmem ledu se mu je izpoddrsnilo, da je izviška telebnil na tla. Kosa, ki jo je vihtel v rokah, mu je odletela in zadela tako nesrečno ob volka, da mu je mahoma odrezala primrzlo rep.

Lakotnik je bil zdaj sicer rešen smrti, a izgubil je lepi košati rep, ki je običel v ledu. Ves premrzel in razjarjen jo je popihal v gozd, ljuto zabavljajoč na ves svet, posebno pa na Zvitorepko, ki ga je bila tako grdo spejala na led.

POVEST O VODNJAKU.

Zvitorepka je menila, da se je s svojo zvižučo na ledu za vedno odkrižala nadležnega volka; zadovoljna je torej poučila ukradenega kopuna in se nato potikala ves ljubi dan po goščavi.

Pod večer pa se ji zopet oglasil krulčiči želodec, in ko se je zmračilo, se je oprezno odpravila proti vasi. Prav dobro je vedela, da še kraljuje sredi svojih pišk stari kokot Grebenjak, ki ji je bil zadnjič tako predrzno popihal izpod zob. Toda tudi to pot ni bilo iz te moke nič kruha za lačno Zvitorepko; gospodar je bil stari razpadli plot popravlil in zapažil sleherno vrzel, po kateri bi se dalo prikrasti na dvorišče.

Zvitorepka je nejevoljno krenila ob plotu in zavila proti vodnjaku. Tu je kar tako mimogredé pogledala v globočino; a ker je bilo jasno nebo in je ščip svetil, je uzrila na vodni gladini svojo lastno sliko. A tudi najboj zvita buča se včasih vendarle ukani; Zvitorepka je namreč menila, da vidi na dnu svojega sinka Rjavčeta, ki ga je pustila domá že pred dobrim letom, ne da bi se bila nanj posebno spominjala na svojih potih križem svetá. A zdaj se je je polotilo silno hrepenenje po ljubljenem sinku; prisrčno se mu je nasmehnila v vodnjak in mu pokimala z glavo — in prav takisto je storila tudi varljiva slika. Zvitorepka je menila, da jo pozdravlja njen Rjavče; zato mu je planila naproti in plusknila naravnost v vodo.

Hladna voda je Zvitorepko iztremnila in ji ohladila pregorečo ljubezen; plaval je in plaval po vodnjaku, dokler ni trčila ob zvišen kamen, na katerega se je vsa izmučena izkocabala.

"Joj meni, zatelehani avši!" je tarnala v globočini, mrazú trepetajočé "čemu mi je Rjavče tako podoben; saj pravim, ves svet je narobe!"

Medtem je Lakotnik žalostno ždel v temni goščavi, ker si ni upal na plano tako brez repa, kakor je bil pobegnil z ribnika. Tudi domov se mu ni hotelo iti,

zakaj sram ga je bilo da, da bi se pokazal ženi Pohlstavki brez repa, ki ga je pustil primrzlega v ledu. Ko se je pa storil mrak in je glad volka bolj in bolj trafil, se je izplazil iz skrivališča in šel iskat, kje bi dobil kaj za v usta.

Potikajoč se okrog, koder so mu oči svetile, je prišel tudi mimo vodnjaka, v kuteraga se je bila. Zvitorepka prekopenila. Iz dolgega časa je pokukal v globino, in glej čudo, zazdelo se mu je, da vidi na dnu svojo ženo Pohlstavko. "Oh, ljuba Pohlstavka, mila mi ženka, da bi vedela, kaka nesreča me je doletela!" je zajavkal volk in turbno zatulil. Votlo je odmevalo po globokem vodnjaku silno tuljenje, in volku se je zazdelo, da čuje odgovor svoje žene.

Ko je Zvitorepka zaslišala žalobni ogor svojega kuma, je hlastno zaklicala nakvišku: "Kaj pa počenjaš tam góri, Lakotnik?"

"Kaj, ali si ti spodaj, kuma?" se je odzval volk, ki je spoznal lisico po glasu; "kaj kleka te je zaneslo v to globočino?"

"Eh, slaba mi je predla, ljubi Lakotnik! Ko sem šla davi iskat pomoči, ker nisi sam mogel dvigniti težke vedrice iz ribnika takrat so me spazili kmetje in me ulovili. S kamenjem in cepei so tako neusmiljeno udelavali po mojega rojstva kosteh, da so mi naposled ugasnili luč življenja in sem mrtva obležala. Prav zdajle leži moje truplo domá na mrtvaškem odru in okrog mrliča tuli in vzdihuje zapuščena moja deca. Toda duh moj je vesel in srečen; zakaj védi, jaz sem zdaj v rajú . . . Zdajle sem baš v šofi in poučujem goske in piške. Oj, da bi vedel, koliko je v rajú te per-nate mladine!"

Nekam čudno se je zdelo Lakotniku vse to, kar je slišal. Ker pa je bil dobrega srea, je pomiloval rajnico in opomnil: "Lisičica sestričica, tvoja smrt me neznansko žalostil!"

"Beži no," ga zavrne lisica, "saj sem zdaj rešena vseh težav. Ti se še po svetu ubijaš in trapiš, a jaz uživam veselje, o katerem se ti še sanjati ne more."

"Kako pa je prišla v raj moja žena Pahlstavka, ki jo vidim poleg tebe?" vpraša volk. "Čudno je to, prečudno! Saj je bila, kar se tiče ropanja in krađeža, hujša od mene!"

"O, vse ji je odpuščeno!" odgovori Zvitorepka.

"Pa kako, da ji je glava tako hudo osmojena?" šzklikne volk, opazivši v vodi svojo lastno glavo, ki so mu jo bili kmetje pred nekaterimi dnevi poparili s kropom.

"Ne veš li, ljubi brat, da pride v raj le tisti, ki je ukosil poprej trpljenje in bolečine?"

To je Lakotnika zadovoljilo in utešilo. Ko se je tako pogovarjal z lisico, je že ves čas opazoval na vodni gladini odblesek svetlih zvezd. Rad bi bil vedel, kaj je to; vprašal je zato svojo posestrimo: "Povej mi vendar, lisičica sestričica, kaj se tako čarobno svetlika tam doli?"

"To so biseri in dragi kameni; svetijo se lepše kakor solčna luč na nebu," odvrne lisica. Tako lepo ni nikoli nikjer na svetu kakor tukaj; debeli telički in gladke kravice se pasejo todkajle, mehkorune ovee in jagneta poskakujejo po livadah, a pastirja ni nikjer nobenega."

Ko je volk čul to vabiljivo pojasnilo, je globoko vzdihnil; zakaj prav nič ni dvomil o besedah Zvitorepkinih. Ker pa je lisica govorila o teletih in jagnjetih, je verjel tem rajši. Zastokal je torej: "Oj, ko bi mogel tudi jaz priti v raj k Pohlstavki, svoji mili ženki!"

(Dalje sledi)

“SLOVENSKA KRAJINA”

Vajeni smo temu, da se pojavi zopet in zopet kako novo društvo, vajeni pa tudi, da razpade...

Slovenska Krajina je bila rojena z novim letom. Tisti dan je bil zbran pripravljalni odbor, ki je na treh sejah pripravil predlog za pravila novega društva.

Mesec januar je bil posvečen propagandi. Neumorna pri delu sta bila posebno Preininger Adalbert in Štefan Rožman, a tudi mnogi drugi so kazali mnogo vneme, tako da je bilo že vsem znano, da se vrši spet važen sestanek novega društva v nedeljo 28. januarja po maši.

Položaj je najboljše razviden iz besed, ki jih je govoril A. Preininger, kateri je spregovoril takole:

Dragi prijatelji Slovenci! Najlepša vam fala ka ste se odeležili gnešnjega zborovanja na šterom se pogučimo o sodelovanji našega društva, društvenih pravil in od dela pripravljene odbora.

Pripravni odbor je svojo prvo nalogo z dobro volov in zadosta dobrim uspehom izpolno. Da je seznanlo naše rojake z našim novim društvom “Slovenska Krajina” in precej lepo število članov nabralo. Je znano, da v tisti par vora kaj imamo za počitek po našem celodnevem napornom deli, nejsmo mogli vse naše gor poiskati. Zato vas prosim, da šteri ma kakšnega poznatoga ka bi ešče nej znao za naše društvo, da ga obvestite in šteri ma pravo volo da se nam priključí. Samo dobro volo trbej pa bratsko fküp držanje, pa bodete vidili da bo društvo napredovalo. Nej je tak, kak ništerni mislijo pa gučijo da stoga nikaj nede. Zakaj ne? Te smo pa mij Prekmurei najzadnji? Jez pravim da nej! Da ešče od nas sou dosta nazaj vu kulturi i vusakšem stališči našega siromašnoga življenja. Ipak imajo svoja društva i fküp držanje. Zakaj pa te nebi mogli imeti tudi mij.

Seveda je odvisno od nas, obprvim kak sam že pravo je potrebno tesno fküpdržanje i sodelovanje. Ob drugim moremo si izvoliti vodstvo štero de nas spravo čisto düšno vestnostjo vodilo. Nej da bi samo gledalo za svojo koriset, ka gda bi imeli kakšni cent, ka bi vta ali oni način ga zapravili, nej! Vsaka služba v društvu je častna služba ali zastonj. Što nešče zastonj sodelovati, naj se raje preje odpovej. Društvo je zato društvo, da naj bo vsakemi člani na enako v pomoč, vu njegovoj nujnij potrebčaj, pa nej za kakšne hujehaje! Neščem stem praviti, da nebi imeli nikšij veselie, glij narobe, moremo skrbeti za prireditve in veselice, da nam tam kakšni cent notri pride. Samo da či bi što meu tam kakšne trüde, da bi čakao z društvene blagajne, jes mislim ka tisti trüd že lejko žrtvüje za dobrobit društva. Pa vsakši pridobljeni cent naj ide v blagajno, da se tak društvo hitrej podigne. Zato moremo imeti tudi strogo kontrole, pa tak bo društvo dobro stalo in napredovalo. Zdaj se vam pa lepo zahvalim za vašo potrpežljivost ka ste me poslušali pa vas prosim še za moment da se vam prečtejo pravila. Bodite pozdravljajni!

Pazno so sledili vsi zbrani predlogu pravil in predlagali tudi nekatera dopolnila in spremembe.

Zaključilo se je zborovanje s sklepom, da se vrši prvi redni občni zbor 11. februarja, ki naj izvoli društveno vodstvo.

Prvi redni občni zbor.

Javno mnenje med Slovenci na Avellancdi se je razburilo. Da ne bo nič, so rekli eni, da popa zraven ni treba, so zahtevali drugi, a pravi možje so pa neutrudno žrtvovali svoj čas in besede in je vsak dan rastlo število prijavljenih članov.

Pripravljalni odbor je najel svoj lokal. Na ulici Almafuerter 258 se je našel primeren prostor, kjer naše petje ne bo nikogar motilo, kjer se bomo lahko nemoteno zbirali in tudi kako malo prireditve lahko napravili na dvorišču.

S 1. februarjem smo lokal ženajeli. Toda treba ga je primerno opremiti.

Pustne dneve, ko je svet drvel v karnavalu, sta se Gelt in Preininger odločila za društveno delo. Pela je žaga in stružek in v treh dneih je stala gotova miza, ki bo ne le služila najboljše in najdalje društvu, temveč bo tudi pričla delu svojih mojstrov. In klopi sta napravila, da je mesta že sedaj za 25 oseb.

Sedaj je treba pa še harmonij prinesiti.

Več kot tri leta smo gostovali pri Utrošu z našim petjem. Utroša je bil ne le neutrudljiv, ko seje zbiralo za nabavo harmonija, temveč je tudi tolika leta dajal gostoljubno streho slovenskemu petju. In dobra Katrica, ki je bila steber petja!

Zareš, kako bi jima povrnilo toliko uslugo, ki sta jo storila za slovensko življenje na Avellancdi.

“Vse moje delo in stroške, vse to darujem društvu, kateremu želim kar najlepši uspeh”, tako je izrazil Štefan Utroša, ko se je harmonij poslovil od njegove hiše.

Naj bo na tem mestu izrečena javna zahvala v imenu vseh naših Utroševim, ki so bili oče in mati vsega dosedanega dela za avežanedsko Slovenijo.

7. februarja, na pepelnično sredo je bil prencšen harmonij v svoj novi dom, v katerem je Rožman tiste dneve pisal in pisal vabila, da pride kar najbolj mogoče vsem rojakom do znanja novica o društvu.

11. febr. ob 5 uri popoldne se vrši I. redni občni zbor novega društva, tako jebilo javljeno in dnevni red.

I. občni zbor.

Nekateri so bili še dvomljivci.

Toda večina jebila zares zavzeta. Pa če nas ostane samo toliko, da bomoprostor plačali, nebomo odnehali!

Ko je bila napovedana ura, jebil prostor že polen. Sreča, da imamo tudi dvorišče. Blizu sto ljudi se je zbralo.

V imenu pripravljajnega odbora je otvoril občni zbor predsednik, ki je nato prepustil vodstvo občnega zbora Janezu Hladniku. Za zapisnika je bil imenovan Andrej Lah.

Brala so se najprej pravila.

Naravno, da se je pri tem razvila tudi debata. Nekateri bi radi že vse točno imeli odrejeno, kakšne bodo podpore, ki jih bo dalo društvo.

Ker je v pravih predvideno, da se prvo leto sploh ne bodo dajale nobene podpore iz društvene imovine, temveč le iz v ta namen napravljene zbirke, jebilo to vprašanje kmalu rešeno. Do prihodnjega občnega zbora bo pa že treba to vprašanje jasno rešiti.

Člani bodo deležni ugodnosti pri zdravniški oskrbi, uživali bodo moralno podporo, na razpolago bodo imeli društveno knjižnico in čitalnico.

Glede članarine je bilo sklenjeno, da bo znašala za moške 1 \$ na mesec, za ženske pa le polovico tega, ki pa bodo zato imele tudi le polovično podporo. Vpisnina bo znašala 3 pese.

V popolnem soglasju so se opravile nadaljne točke dnevnega reda.

Tudi volitve novega odbora so se vršile v popolni slogi. Za predsednika je bil izbran: Adalbert Preininger, za podpredsednika Andrej Lah, za tajnika Štefan Rožman, za blagajnika Jurij Dravec. V Ožji odbor so bili izbrani tudi: Martin Kustec, Ivan Bozjan, Jože Skaper, Jože Kerec in Jože Ivanič, ki so poverjeniki za posamezne odseke.

V nadzorstvo so bili izvoljeni Leo Lah, Janez Hladnik in Jože Ošlaj.

K širšemu odboru so bili zbrani tudi zastopniki posameznih krajev: Ludvik Šeruga, Jože Gelt, Imre Oswald, Vuk Anton. Oni bodo skrbeli za koristi tistih, katere bodo zastopali v društvu in imajo pravico priti k odborovim sejam.

Društveno razsodišče tvorijo: Karel Balažic, Jože Ivanič in Jože Emeršič.

Volilno pravico so imeli samo tisti člani, ki so plačali takoj tudi članarino in tistih je bilo 73.

V začetku zborovanja so bili duhovi nekoliko razburjeni, kar je spravilo nekoliko v nepriliko Preiningerja, kakor tudi tiste, kateri so društvenega življenja malo vajeni.

Ne kot da bi bilo potrebno za opravičilo, pač pa zaradi podočjenja naj objavimo pismo, ki ga je navedeni poslal.

Naš prečastiti gospod Hladnik.

Sam uverjen da ste mi ne vzeli za slabo, da sam se vam nej zahvalo za vso vašo požrtvovalnost, kaj ste imeli z nami pri nastavljanju našega društva "Slovenska Krajina". A nekateri člani pa morda so.

Da tudi nejsam nič omenil v imenu celega izvoljenega odbora. Zato vas prosim Vas gospod in tudi vse tam navzoče, da mi oprostite, moji zmedenosti ali nespretnosti, vu kateroj sam se tisti hip najšev. Že sam večkrat omenil, da nejsam rojen za kakšnega govornika, če glih imam v mojem srci dobra čuvstva in namene. Zato se vam zdaj, ko me nič ne moti, s temi vrsticami le prav prisrčno zahvalim: o prvim vam gospod, ki ste imeli in še boste imeli za naše društvo največ poslov. Kjer sam zavupan da se nam ne boste nikoli odrekli vaše pomoči.

Ob drugim pa vsem članom v mojem imeni pa v imeni celega odbora. Pa vas prosim da nam pomagata v našem deli vsi v bratskoj složnosti sodelovati, pa boste videli, da bo naše društvo den za dnem napredovalo. Saj nam dobre vole in čuvstva ne manjka. Bomo že s pomočjo našega vrloga gospoda dobro in pošteno vodili to naše skromno društvo tako, da bo vsak zadovoljen, ki bo znal resno presojar. Tak se vam lepo zahvalim vsem skupaj, posebno pa še tistim, ki so darovali za ureditev društvenij potrebščin.

Vam vdani Adalbert Preininger.

Za društvene potrebe so darovali sledeči: Lokal za prvi mesec sta plačala Janez Hladnik in Jurij Dravec. Adalbert Preininger in Jože Gelt sta brezplačno napravila društveno pohoštvo in s tem dala vsak tri dni dela. Darovali so: Štefan Talaber \$ 10, Karel Terplan \$ 10, Ludvik Šeruga \$ 4, Rožman Štefan 3.10 \$, Andrej Lah \$ 3, Jože Kerec \$ 2. Po 1 peso: Karel Korošec, Karel Časar, Jože Matoš, Janez Lanjšček, Franc Mlakar, Franc

ZOBJE TI NAGAJAJO?

Obrni se na našega prijatelja

Dr. ANDRES L. COPELLO

RODRIGUEZ PEÑA 594

Vse delavnike od 3—8 ure pop.

POCENI IN SOLIDNO

EDINA SLOVENSKA GOSTILNA NA AVELLANEDI

Dobre jedi — dobra pijača
dobra postrežba.

**RESTAURANT INTERNACIONAL
KARL TERPLAN**
Chacabuco 501, Avellaneda, FCS.

HOTEL IN RESTAVRACIJA

"PACIFICO"

ANTON BOJANOVIČ
CHARCAS 767-9 Telef. 31-8783.
Modern hotel, zračne sobe, izvrstna
postrežba, hladna in gorka kopel.
Cena 3—5 \$ s penzionom.

Blizu Retira! V centru mesta!

FRANC KLAJNŠEK

v mestu Bs. Aires. edini slovenski
konstruktor s firmo. Izdeluje načrte
in proračune za hiše in vse druge stavbe,
vodi vsa zidarska in stavbarska
dela, in daje firmo.

MARCOS SASTRE 4351

Bs. Aires. — U. T. 50—0277.

Villa Devoto

DUHOVNO ŽIVLJENJE

Pasaje Salala 60

Buenos Aires, Argentina

CORREO ARGENTINO

TARIFA REDUCIDA

Concesión 2560.

Gutman, Štefan Gomboc, Matej Kuzma; po \$ 0.50; Jose Oslaj, Marija Gomboc, Julija Osvald, Martin Balažič, Alojz Andrejek, Martin Balgač.

Imena nadaljnjih darovalcev bodo sledila.

ODBOR SPOROČA: Društveni zdravniki bodo sledeči:

Na Avellanedi: Dr. Itoys, Director del Sanatorio Belgrano.

V Buenos Airesu: Dr. Milatič, Viamonte 1641.

V Berissu: Dr. Ramón Tau, Belfast 646.

Zobozdravnik: Dr. Luis Copello, Rodríguez Peña 594, Capital

Advokat: Dr. Klement, San Martín 233, Capital.

Z vsemi temi smo v dogovoru in se bo v kratkem uredilo vse, da boste vsi člani vedeli, katere ugodnosti bodo uživali društveni člani.

Izkaznice, po katere pridite čim prej, bo treba vedno pokazati, kadar bo kdo potreboval pomoč kakega zgoraj navedenih.

Članarino je najbolje, da plačate ob priliki službe božje na Avellanedi, ko bo vselej odprt društveni lokal (Almafuerte 258).

Prijeten oddih — razvedrilen sprehod napravi v prijazno
Delto pri Tigre do

Recreo Europa

Leži v prekrasni legi na kanalu Carapachay. — Prevoz
iz postaje Tigre tja in nazaj 1.— \$.

Lastniki so Slovenci, doma iz Šempasa.

Kdor bi želel podrobni navodil naj vpraša telefonično:
U. T. 749 (Tigre) - 589.

Mohorjani pozor!

Za 4 \$ boste dobili za novo leto krasen knjižni dar.
S poštnino pol pesa več. — Prijavite se kar takoj, pri
g. „Jaknerju na Bco. Germánico, ali pa pri njemu na
domu in plačajte naprej. — Letos je bilo toliko prosil-
cev, katerim nismo mogli ugoditi, ker ni bilo več knjig!
Poskrbite za naprej

MIRNO ŽIVLJENJE V ARGENTINI

JE NEPRECENLJIVE VREDNOSTI.

Spomnite se Vaše družine, katera
ne more praznovati **VELIKE
NOČI** v takih blagodejnih
okoljih.

Najboljši dokaz Vaše ljubezni do
njih dokažete s tem, če nam po-
verite, čim prej, Vaše denarno
nakazilo (z zračno pošto brez
doklade) in z največjo varnostjo,
kakor do sedaj:

Jugoslovanski Oddelek

Banco Holandés Unido

PODRUŽNICA BUENOS AIRES

Centrala:
Bmé. MITRE 234
vogal 25 de Mayo.

Podružnica za Bs. Aires:
CORRIENTES 1900
vogal Rio Bamba.

